

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Expositio in Psalterium

Ludolphus <de Saxonia>

[Köln], um 1473-74

[urn:nbn:de:bsz:31-315774](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-315774)

x Dp 6

AN 13
AN 12
AN 21-27

- ✓ Z. # 8394 + 95 1) Basel. Mich. Wenzler. c. 1478. (20 ff.)
✓ Z. # 1429. 2) adh. a.) (Thomas, Summa) " " (f. 21-37)
✓ Z. # 1454i. 3) " b.) Köln, Arnold Thekenoeren c. 1470 (f. 38-67)
✓ Z. # 3436 4) " c.) Strassburg, Ad. Kirschius. c. 1470 (od. früher)
✓ Z. # 393 5) " d.) Ulm. Joh. Zainer (fol. 99-124)
✓ Z. # 9464 = 847258 6) " e.) ^{Basel c. 1473-4.} Strassburg, Mart. Flach. c. 1475 (fol. 126-159)
✓ Z. # 5903. 7) " f.) Basel, Mich. Wenzler u. Frid. Briel.
c. 1470-72 (fol. 140-201)
✓ Z. # 15839. 8) " g.) " " (fol. 202-211)
✓ Z. # 6903 9) " h.) " " (fol. 212-223)

Stück des alten Vorderdeckels erhalten.
mit alter Sign.

L 4

Incipit copendiosū scrip-
tum psalterij intencionem
huius d' clariā & exponēs

Iust olim mā-
na habuit de-
lectamentū et
omnem sapore
suauitatis Sic
caermen huius

libri habet omne spūale docti-
mentū et est cōtribile ad oēm
sensū cuiuslibz intencionis. Cū
in choro canitur tūc sūt verba
ecclesie deū laudancia. Cum
a iusto canitur tūc sūt verba
grās agentis. Cum a peccatore
scitatur tūc sūt verba veniam de-
pccantis. Cū de p'fūdis de cātā
tunc sūt verba desupplicō ad
deū clamantis. Et quocūq; se
intēcio canentis cōuertit mox se
sensus huius libri affectui ca-
nētis cōformabit. Cum benedi-
cētē bñ dicit cū maledicētē ma-
ledicit. Maledicit mēbra dyabo-
li bñ dicit mēbra xpi. **S**accolle
gh nā caritas velud encheridiō
p'p' id est libz manūalem habe-
at vnde facillime oīm psalmorū
intellectū siue memoriā si ob-
liuione sp' teneat. **V**tile em et
salubre est itelligē qd nūq; ces-
sat decantari auget quippe de-
uocionū intelligēcias et dum
intelligit qd cantatur mens p'
intellectum obligata si euaga' i-
tellectus qd caraciū mētī xpm

in huius psalmis fecit pntē q
dum intellectu et ore decantant
cogitāt pauldubio attentius
orandū ps pps i mēte tua ē dū
ore decantas pps in ore tuo est
dum meditaris ps hūc ex medi-
tatione capies fructū vt in ipis
tibi vtrūq; occurrit testamen-
tū psalmorum deuocō pnciam
xpi cōsiliat angeloz cōgūlat
cōm generat ignitos mētis af-
fectus suscitāt mala purgat
demonēs fugat. gladio spūs
qd est vrbūm dei quia deuocō
cōm psallenciū sustinere non
possūt. **P**salmorū deuocō spūi-
tui sancto pparat et oīm dona-
merat. psalmorū radices non
intera sed in celo figi sūt quia
ibi est cristus qui oīm psalmoz
materia est et intēcio ibi cōuer-
facō ecclesie q corpus xpi est
que etiam p maxime psalmoz
ptem cōtinet. **D**euocionē psal-
lendi docet ap' s cū dicit psal-
lā spiritu spallam et mētē. **D**e-
uocionē psallenciū cōgūlatōm
āgelicā docet psalmista q agit
Incōspectu angelorū psallam
tibi. **Q**uod psallentibus sancti
angeli admistei soleant mani-
festat psalmista vbi ait p' uene-
runt pncipes id est angeli con-
iūcti psallentibus vnde cauendū
est ne propter nostrā desidēā
āgeli recedāt. **S**i em boni spūs
se a nobis elongauerint. **I**ti-
petus malozū quis sustinebit

Cauendum est etiam ne male
dicionem inuenerimus prophe-
te dicentis. **Maledictus om-
nis** qui opus dei facit negligē-
ter. **Dignū** quippe est ut mens
nostra concordet cum uoce. Ut
quando ad diuinum opus assi-
stimus et diligētia a presenti-
bus vniuersis quisquis se re-
trahat et diuinis inhereat. ut
celestia ei dona reuelantur.
Nichil enim est in hoc mortal-
li uita in quo possumus fami-
liarius inhereere deo q̄ in laude
diuina. **Psalmorum** deuotio
spiritali sancto mentem prepa-
rat et oīm gratiarū dona meret̄.
Unde Greg. Spiritus dei p̄phe-
tariū mentis non semp̄ presto
est. quatenus cum spiritum pro-
pheticū non habent se hunc ag-
noscant ex dono dei habere cum
habent. **Unde propheta Elieus**
Cum defuncturus esset requir̄-
tus. et p̄pheticū spiritū sibi de es-
se cognouisset psalteriū sibi fe-
cit applicari ut p̄pheticū spiritus
ad eū per laudē psalmodie de-
scenderet atq; eius aīm de futur̄-
tis repletet. **Vox** em̄ psalmodie
cū p̄ intencōnez cordis agit per
hāc omnipotēti deo ad cor iter
preparatur ut intente menti vel
propheticū misteria vel conpuc-
tionis gratiam infundat. **Unde**
scriptū est sacrificiū laudis ho-
norificabit me. **In sacrificiō** igi-
diuine laudis sit ad **Ihesū** iter

ascensionis quia cum per psal-
modiā conpunctio infunditur
via nobis in corde sit per quam
ad **Ihesum** in fine peruenitur.
Nullus itaq; mortalium potest
uerbis uel mente uirtutem psal-
morum explicare. **Si** non super-
ficie labiorum tantum sed in tē-
ta mente et puro corde in diui-
na laude canantur. **In psalmis**
em̄ inuenies si intente mēte ne-
celestitate uerboꝝ perscrutatus tā
intimam orationem qualē non
poteris per te ipsum nullatenus
excogitare. **In psalmis** inuenies
intimam cōfessionem peccatorū
tuōꝝ et integā de peccatōnez diuini-
tate atq; dominice misericordie. **In**
psalmis inuenies presidū contra
adūitates omnium rerū que tibi
accidūt. **Intimāq;** gratiarū acci-
onem. **In psalmis** confiteris in-
firmitatē tuam atq; miserā et ip-
sius dei misericordiā puocabis.
Omnes em̄ uirtutes in psalmis
si a deo merueris ut tibi reuelat
psalmoz uirtutē inuenies. **Et** ideo
non est tibi opus ut diuersos
animo libros diffundaris. **In**
psalterio solo usq; ad obitum ui-
te haberes materiā legēdi scru-
tandi et docēdi. **In** quo inue-
nies propheticos euangelicos
apostolicos et omnes diuinos
libros spiritualit̄ ac intelligibili-
ter ex parte factos atq; delictip-
tos et priorem atq; s̄m̄ aduentū
domini ibi inuenies p̄phetas

De p̄phetis

13

In carnatione quoque et passione
 nem resurrectioneque atque ascen-
 sionem domini et omnem vir-
 tutem diuinorum dictorum in psal-
 mis inuenies si intima mente
 perscruteris et ad medullam in-
 tellectus per dei gratiam puenie-
 ris unde de laudibus psalmo-
 rum et salutaribus effectibus
 eorum sic dicit Hieronimus
Canticorum animas decorat inui-
 rat animos in adiutorium effu-
 giat dominos expellit tenebras
 efficiat sanctitatem homini pec-
 catori est refectio mentis delet
 peccata simile est elemosinis sanc-
 torum auget fidem sicut sol illu-
 minat sicut aqua sanctificat
 sicut ignis peccatum exurit si-
 cut oleum defluit. Oleum est
 misericordie sol leticie pars an-
 gelorum electa deum ostendit dy-
 abolum offendit voluntatem il-
 licitam expugnat asperitatem eicit
 omnem furorē depmit iracundiam
 frangit laus dei est assidua filie
 est melli Canticum psalmoreum car-
 men est electorum apud deum omne
 peccatum expellit vinculum cari-
 tatis ostendit omnia penetrat om-
 nia suffert omnia supplet omnia
 docet omnia significat animam
 magnificat turrim excellam edi-
 ficat os purificat cor letificat
 sensus appetit omne malum occi-
 dit peccatorem instruit excellam
 demonstrat desiderium regni
 celestis donat pacem in corde

pus et animam facit Ignem spiritu
 alem in corde succendit contra
 omnia vicia sollicitudo est cer-
 tamen bonum et quotidie radi-
 ce omnium malorum expellit sicut
 lorica induit sicut galea defen-
 dit spes est salutis consolatio do-
 lorum protectio laborum noticia rei
 luminis finis sanctitatis omnem in-
 uenem castigat regnum celorum
 super terram dat sedium anime tollit
 tuba est mirabilis Qui diligit
 canticum psalmoreum assiduum non
 potest amare peccatum quod habet lau-
 de dei in corde suo in postremo
 apud deum gaudebit et animam
 suam in celo apud deum viuifi-
 cabit in secula seculorum hec Hiero-
 nimus

Ista breuissima subse-
 quens recollectio exponi-
 toria super psalterium est
 ex gloria ordinaria super
 psalterium et postillam huius exep-
 ta Omissis expositionibus titu-
 lorum psalmoreum diuisionibus et
 continuacionibus aduertendum
 plurimum et tedium legentibus
 Et est sciendum quod licet qui-
 libet psalmus adiutis et etiam
 ab eodem doctore sepius et in-
 multiplici sensu exponatur in
 ista tamen recollectioe unusquisque
 quod psalmus in illo sensu exponi-
 tur cuius litera magis faciliter
 applicari videatur Et etiam scie-
 dum quod psalmus dicitur laus dei

cum tunc **I**tem iste liber dicitur
liber psalmodum id est liber diu-
narum laudum quia quicquid in
eo continetur per modum laudis
diuine ponitur propter quod ad oc-
toribus coeteris ponitur et dicitur quod
totam sacram scripturam per mo-
dum laudis diuine continet.
Unde in isto libro describuntur
per modum laudis diuine premia
bonorum supplicia malorum su-
bimenta inapientium progres-
sus proficiendum perfectio pre-
uenientium vita actiuorum specu-
lacio contemplatiuorum. Hic etiam
docetur quid peccatum auferat
quid penitentia restituat quid
penitens peccati conscius dicat et
quid per penitentiam assequatur.
Unde gratia predictorum et sub-
sequencium. Est sciendum quod tri-
plici de causa ecclesia in oratio-
nibus plus utitur psalmis quam
alijs scripturis canonicis. **P**ri-
mo quia nulla scriptura canoni-
ca habet tot orationes immixtas
sicut psalmus. **I**tem quia oratio-
nes sunt ad assequendum sa-
lutares effectus et nulla scrip-
tura habet tot effectus ut patet
in multis scripturis et auctori-
tatis de laude psalmodum loque-
ntibus. **I**tem quia memoria dauid
qui de tanto peccato tantus est
factus propheta pura prophetarum
eximius maxime excitat nos ad
elevationem spiritus nostre. **U**niuerso
modi autem eleuatio multum

necessaria est orantibus pro quibus
ostenditur nulli quantumcumque
delinquenti de uenia ac misericor-
dibus dei fore diffidendum as-
sumpta tamen penitendi humi-
litate. **C**um enim certimus da-
uid homicidam et adulterum
per penitentiam factum docto-
rem et prophetam nulli penite-
ciam agenti locus diffidentie
relinquitur. **S**icut ex saul con-
uersione eiusdemque in apostolum
promotione de dei misericordia
plene certificamur. **U**nde et epi-
stolis eius plus quam aliorum sic
et psalmis. **D**avid ecclesia in
officijs utitur. **S**atione ergo
psalmodum et ratione effectus
eorum et ratione auctoris in ora-
tionibus assumuntur hinc est
quod omnes ueri ecclesiastici et pre-
cipue religiosi summo studio ex-
hortandi sunt et ammonendi
ut uanitatibus mundi et carni-
suscipiuntur inuicibus postpositis
ad hunc librum scilicet diu-
narum laudum per diligens
studium se se transferant. **S**i
enim cum tanta diligencia stu-
dent homines in uanis et super-
fluis ad que non tenentur quam
to magis studendum est in hijs
que quotidie tenentur orare
et psallere ut addiscant ea in-
telligere et sic intelligendo gustent
gustu interiori dulcedinem
istius sapientie salutatis
scilicet libri diuine laudis

accedebat enim ab eo spiritus
 malus. **I**te deum delectat **U**ns
 in canticis dicit ecclesiastes. **S**o
 nat vox tua in auribus meis. **I**te
 militantem ecclesiam vertit in
 similitudine triumphantis que
 semper iubilat. **S**icut super can
 tica. **N**ichil in terris ita prope
 representat quendam celestis
 habitacionis statum sicut alacri
 tas laudantium deum. **I**tem
 inimicos ecclesie conuertit in
 palipomenon. **C**um cepisset
 laudes agere vertit domi
 nus invidias inimicorum et percussit
 sunt. **F**elices effectus isti et fe
 licis iubilatio que duriciam cordis
 resoluit que tristitiam mentem
 eleuat que tristitiam seculi de
 pellit que ad susceptionem be
 nedictionis diuine parat que
 dyabolum fugat. **D**eum delectat
 militantem ecclesiam triumpnan
 ti assimilat hostes ipsius confun
 dit. **V**ergo quod utile et quod salu
 bre est canere et deuote frequen
 ter psallere psalmos propter il
 los fructus et effectus salutares
 et alios etiam plures etiam pri
 us tactos

Item secundum ubi vi
 dendum est de modo ca
 nendi. **E**st enim dilige
 ter aduertendum quod in modo can
 tandi quelibet persona ecclesia
 stica et maxime religiosa semp
 plus tenetur placere deo quam ad

iudicibus. **Q**uidamque enim scudet
 deo placere in cantando quam
 purius et simplicius cantare et
 ita tanto magis deo placebit.
Plius enim attendit deus deu
 uocionem et puritatem cordis
 quam modulacionem uocis sicut qui
 dam ait vnde uelut. **N**on vox
 sed uocem non musica cordula
 sed cor. **N**on clamor sed amor
 carat in aures dei. **U**nde ipse pa
 ter et preceptor noster Augusti
 nus dixisse legitur professione.
Cum michi inquit accidit ut
 michi amplius carus quam res que
 cantatur moueat penatiter me
 peccasse confiteor et tunc malle
 non audire cantantem. **U**bi etiam
 recitat quomodo prauus cum fuit
 set mediolani statim post bap
 tismum uisitauerat ecclesias et
 tractus modulacionem ymnorum
 et melodie psalmorum reficiebat
 delectabiliter et flebat hylariter.
Narat etiam ibidem beatus augu
 de athanasio alexandrino epi
 scopo quod tam modico flexu uocis
 faciebat legi psalmos ut lector
 pronuntianti similior esset quam ca
 tanti. **Q**uidem frater deuotus
 solitus erat frequenter dum mag
 na deuocione decantans in cho
 ro et cum tanto zelo quem ad
 diuinum officium habuit quod
 nunquam ut sibi uidebatur de can
 tu fatigari potuerat. **C**um autem
 in quadam solempnitate tam caris
 set quam quasi spiritamine deficeret

Quiescens in lectulo sompno
 arripitur visum est quasi om
 nem flatum quem cantando ad
 honorem dei expirauerat de cor
 de dei respiciat. **E**xperge fac
 tus ergo totum confortatum et
 totum recreatum se persensit et
 ex tunc adhuc maiori feruore
 cantauit. **C**antus autem clama
 rosus et fractus qui non ad lau
 dem dei sed ad vanam gloriã
 sunt deus parum reputat sed
 demon approbat. **U**nde refert
Lesatius q̄ in quadam festiui
 tate clericis quibusdam can
 tantibus et voces tumultuosas
 in sublime tollentibus. **V**idit
 quidem vir et religiosus quen
 dam demonem in loco eminens
 acri ecclesie sacrum magnum
 in sinistra manu tenere et dex
 tera canticorum voces in eundẽ
 sacrum mittebat. **I**llis autem
 expleto cantu inter se gloriã
 bus tamquam qui bene et forti
 ter deum laudassent. **R**espon
 dit ille qui videbat visionem be
 ne quidam canticus scilicet sac
 rum plenum canticis mirantibus
 illis et interrogantibus ac
 hec diceret exposuit eis visio
 nem. **I**tem refert idem q̄ in quo
 dam monasterio asteriensis ce
 dis. **I**nchoato psalmos medio
 crãter voce et in eadem ipsum p̄
 sequentibus monachis seniori

bus quidem iuuenis satis arro
 gans voce ultra tercios tonos
 exaltauit et licet seniores illi re
 sisteret ipsa cum quibusdam paz
 tem suam adiuuantibus preua
 luit sicq; seniores in scandalũ
 ei cessarunt. **N**ox ex ore illius
 demon quasi candens ferrum ex
 ire ad eos qui eum iuenerunt vi
 sus est. **C**um autem fratres in
 choro ad diuinum officium ste
 terit caueat sibi quilibet ne sit
 piger et fastidiosus sed cogat
 chorus et spiritum stare reuerẽ
 ter et psallere deo alacriter cor
 tam angelis qui ibi presentes
 assistunt. **D**icens cum **P**sal
 mista. **I**n cõspectu angelorum
 psallam tibi. **F**usus et verba in
 vitia frater omnino detestetur
 ubi cum domno maiestatis cõ
 metu et reuerencia assistere de
 bet. **V**erba psalmodie distinc
 te et integre pronunciet non hui
 copando nec nimium acceleran
 do. **U**nde **Bernhardus** super
 cantica sermone quadragesima
 octaua. **F**ratres suos ammonet
 dicens. **V**os moneo dilectissi
 mi pueri semper ac strenue sem
 per inter esse laudibus diuinis
Strenue quidem vt fiat reue
 renter ita et alacriter domino
 assistatis non pigri non somp
 no lenti non oscitantes non pa
 tentes vobis non prescidentes

Verba diuina non integra tñā
filientes non fracte sed remiss
uibus muliebre quidē de nar
re sonantes s̄ virili vt dignum
est et sonitu & affectu voces sac
ri spiritus depromentes. Regit
in statutus patrū p̄mo capitulo
ix. q̄ tanta erat disciplina spals
lendi apud patres ī egipto q̄
conuenientibus eis ad solemp
nitates suas synaxes vocāt in
tanta numerosa fratrum multitu
dine tātum erat silenciū q̄ pre
ter eum qui spalterium cantat
bat nullus hominum interesse
crederetur precipue cum oratio
psumabatur in qua non sputū
emittebatur non excreatio nō
tussis non oscitatio nec vox ali
qua intēsonabat nisi forte ali
cui per excessum mentis aliqd
subreperit. Quidā frater ha
bens in osuetudine curiose et ne
gligenter dicere horas quādā
nocte aū matutinū cum socio q̄
si crocicaret potius q̄ legendo
pronūciaret. Audiuit dyabolu
in specie corui iuxta se crocitan
tem et quasi eum decidentem
Ex quo frat timore correptus
ex tunc maiorem diligenciam
in dicendo horas adhibuit. Itē
fertur q̄ cum duo fratres qua
dam nocte sedendo in lectis su
is sic q̄si cubando dicerēt p̄t
matutinū. Affuit dyabolus aū
fretore itolletabili dices ad t̄ez

orōne t̄e debet incensum

Oratio videndum est de
attencōe in diuino ofi
ficio et in alijs oratio
nibus adhibenda et qualiter
dyabolus mentes orancū niti
distrahere. Sumope autē coro
nari debent omnes viri ecclesi
astici et maxime religiosi dare
opram vt versetur in corde qd
profert in ore alias oratio eo
rum esset symeatica. Symea
enim interdū labia mouet ad
orantis modū licet nesciat qd
dicat. Mathei quindecimo p̄
pulus hic labijs me honorat
Item in docendo in disputando
in fabricando et in omni eciam
occasione corporali fatuus epu
tatur qui non cogitat in eo qd
opratu vel facit s̄m̄ glosam di
centem super illud spallite sapi
enter. Nemo sapiēter agit qd
non intelligit quāto magis in
orando eccl̄i. xxi. Os sapientum
in corde ipsorum quod ideo dici
tur quia que dicunt versantur
in corde ipsorum. Item cum qd
loquitur proximo suo cogitat
in eo qd dicit & tāto magis quā
to maior est cui loquitur. Cum
ergo orando loquamur summo
do quāto cogitare deb; in orōne
sua Rēnh. Cū ad orandū eccle
siā intraueris fluctuacū cogi
tationum tumultū relique ex
terius vt soli deo parari possis

Fieri enim nō potest ut loqua-
 tur cum deo qui cum toto mun-
 do etiam tacens fabulatur. **Ite**
 Oratio cibus est cordis. Sicut
 ego amittit dulcedinem mor-
 selli boni qui non masticat eū.
 Sic dulcedinem spiritali-
 in orationis qui non conterit
 dentibus intelligencie oratio-
 nem. **Bernhardus** Cibus in
 ore p̄mixta i corde sapit. Nō
 negligit anima illum terere
 dētibz intelligencie ne si forte
 integrum gluat frustretur sa-
 pore palatum dulciore super
 mel et fauam. **Ite** in oratione
 petimus ut deus nobis inten-
 dat iuxta illud intende michi
 et exaudi me. Quomodo autem
 hoc est probabile q̄ hoc faciat
 si nos nobis non intendimus.
Berij Quomodo michi inten-
 dis qui michi uō itendo. **Ite** q̄
 magis efficax est in ratione est
 ex parte cordis. **Augustinus** po-
 tius ad vocē cordis quam ad
 corporis aures eius. **Et ysidorus**
 Oratio cordis est non laberū
 neq; enim verba deprecantis
 deus intendit sed orantis cor
 aspiciat. Qui ergo cor non ha-
 bet in oratione subtrahit q̄ me-
 lius est in oratione. **Ex** hīs er-
 go apparet q̄ necessaria sit in
 oratione cordis intencio ut q̄
 ore p̄amur hoc etiam mente

meditamur sicut ille qui dixit
 psallam spiritu psallam et men-
 te. Et hoc est q̄ dicit precep-
 tor noster in regula psalmis et
 ympnis cum oratis deum hoc
 verberetur i corde q̄ profertur i
 ore. Unde hugo in expoficione
 regule. **Sepe** inquit oramus ut
 alibi corde intendimus nec ipm
 q̄ dicimus recolimus sed illam
 orationem deus non exaudit
 cum ipse qui orat non attendit.
 Quod mistitu dyaboli sepe fie-
 ri solet. **Sciens** enim utilitatē
 orandi et nobis inuidens grati-
 am impetandi inuitat oran-
 tibus cogitationum tumultus
 ut mentem ab oratione diuis-
 dat et fructum orationis tollit.
 Contra huius maliciam debe-
 mus habere mentis cōstanciā.
 Ut quanto plus cogitationum
 turba nos impugnat tanto ro-
 bustius nostra mens in sui sta-
 tus rectitudine fixa permane-
 at. Ad hoc idē hoceratur. **Bern-
 hardus** super can sermone qua-
 dragesimaoctava dicens puer
 inquit plallere debetis nil ali-
 ud dum psallitis quā q̄ psalli-
 tis cogitantes nec solas dico vi-
 tandas cogitationes vanas et
 ociosas vitande sunt et ille il-
 la duntaxat hora et illo loco
 q̄s officiales frēs p̄cōmū ne-
 cessitate quasi necessatio fre-
 quenter admittere cōpellunt.

frangens mentem

sed nec illa profecto recipere
tunc consulerim que forte pau
lo ante in claustro sedentes in
codicibus legeratis q̄lia et me
nunc viua vte differente ex
hoc auditio sp̄s sancti recēci
a reportatis salubria sunt sed
minime illa salubriter inter
psallendum reuoluitis. Spi
ritus enim sanctus illa hora
gratum non recipit quicquid
aliud quam debes neglecto eo
q̄ debes obtuleris hec ille. Itē
ad propositum idem Bernhar
bus Cuidam iuueni scribit sic
ad psalmodiam cor semper ha
beas nisi ad aliud sublimius
capiaris Cum enim que ibi di
cuntur vsq; ad unam literā
te noueris pro certo debito
vel dicendum in tuo choro uel
audiendi in alio. Legitur in ui
tas patrum q̄ quodam tem
pore demon uenit ad cellam be
ati macharij ī specie monachi
et pulsans ad ostium dixit illi
Surge frater mi et eamus ad
collationem fratrum. Vir autē
sanctus intelligens demonem
esse qui se alloqueretur ait
ad eum **D** mendax et omnis ve
ritatis inimicus quid tibi est
cōsortij in congregacione sanc
torum. Cui ille cachinando re
spondit nescis quia sine me
nulla agitur collecta monach
orum ueni et videbis opera nos
tra. Surgens igitur vir dei et

abiēs ad fratres congregatos
vidit quasi paruos ethiopes
discurrentes huc illuc et uelud
uolitando differri et si cui duo
bus digitis oculos tetigissent
statim dormitabant. Si cui in
os misissent digitum oscitare
cum faciebant apud aliquos
etiam in mulierum species re
tebantur apud quosdam au
tem edificabant et portabant
et alia quecumque gentes ap
iebant. Et sic vniuersi que illi
uidentes figurabant hoc ipsi
fratres in cordy sui cogitacione
resabant ab aliquanti tamē
fratribus ubi corpis eis agere
cepissent velociter repulsi sunt
ita q̄ nec ante eos transire au
derent. Sanctus autem mach
arius hac visione completa sin
gulos fratres discuciebat et
sic vnumquemq; delusum in
sua cogitacione inuenit quem
admodum ei per ostentacionē
fuerat reuelatum. Item legitur
uitas patrum de duobus iu
uibus fratribus quorum ope
ra beatus macharius sciē desi
derans uenit ad cellam eorum
procta turus cum eis viso ho
mine dei adorauerunt interā
et facta ex more oracione et sup
ta refectioē tandem mathu
lam vnā in angulo cella pro
beato machario collocauerūt
ipsi uero in altero angulo qui
euerunt. Sed postq̄ arbitrat

sunt senem dormiē surgentes
 sese in orationem dederunt ex-
 tendentes manus ad celum et
 facta est lux clara in cella quasi
 media dies quam tamen illi si-
 senserunt. **S**enex vero vidit eā
Intentus ergo senex quid illi
 fecerunt vidit tanquam mus-
 cas demones veientes in oes
 Junioris et in oculis residere
 volentes. **S**ed angelus domi-
 repellebat et eiciebat. **A**d ma-
 iorem tamen nullomodo acce-
 dere proualebant. **E**t congno-
 uit senex quoniam maior quidem es-
 set iam in amore perfectus in-
 noxiam vero ad huc demones
 impugnarent prope vero iam lu-
 ce proiecerunt se isti in eodem
 stratu suo. **T**unc macharius ve-
 lud euigilans **S**urrexit **D**i-
 miltet et ipsi quasi delogo sop-
 no excitati surrexerunt **E**t acce-
 dens senior frater ad senem dix-
 it. **V**is pater duodecim psal-
 mos cantamus **C**unq; psallent
 de ore iuuenis fratris per sin-
 gulos versus super ignis egressa
 ascendebat ad celum. **I**tem et
 maior dum decantaret quoci-
 ens ab psallendum labia dedu-
 cebat velud funiculus ignis
 de ore eius superendebar ad
 celum. **Q**ue videns beatus mach-
 arius glorificauit deum et reco-
 mendas se oronibus iporum le-
 tus abcessit. **D**emq; non solum
 per occultas inspirationes va-

nar cogitacionū dyabolus nitit
 fructū orōis tollē h̄ etiā pleū
 q; p aptas et sensibiles mole-
 stias conat orantes impedire
Ex^m de sancto **N**icolao de rho-
 lentino qui sicut erat vir mire
 sanctitatis ita erat in oratione
 assiduus. **C**uius deuote oraci-
 onis dyabolus mūdens non so-
 lum per inspiraciones sed etiam
 per dura vbera et appariciones
 terribiles ipsū molestabat. **U**n-
 de cum quadam vice ante alta-
 re constitutus esset lampadem
 accensam dyabolus non solum
 extinxit sed ad terram ipsū deti-
 mens fregit. **S**up autem ora-
 torij tectum stans voces diuce-
 sarum fecarum formabat vber
 celes; reuoluens tegimē subue-
 tere conabatur hic vir sanctus
 illusionem esse agnoscens oraci-
 onis forcius insistebat. **E**t ec-
 ce per ostium cum furia et terro-
 re hostis nequissimus intrans
 odrantem accipiensq; ipsum
 cum grauib; verberib; afflip-
 it q; multis diebus vulnerum
 cicatrices in toto corpore suo ap-
 parebant. **Q**uadam autem die
 cum sibi consueret tunicam dya-
 bolus sibi vnam de tunica pei-
 am accepit. **Q**uā cum vir sanc-
 tus non inueniret qrat et requit
Inueire aut nō valēs dicebat
Sancte deus **S**ancte deus et
 quis me hic illisit vere qui dig-
 nus notari non ē ille me illisit

Hoc ad verbum viri sancti
dyabulus respondit dicens
verum est illud et illudam sed
aliter team agam Ex quo sic
superare te non possum Et ait
vir sanctus quis es tu Ego sum
inquit belial datus instin-
lum sanctitatis tue Et si deus
michi adiutor est non timebo
quid faciet michi homo De
nocte ad consuetam oracionem
redire volens cum oratorium
apertum non esset quia hoc
tam matutinalem sicut semper
consuevit vir sanctus preuen-
tat Intrare volens refectorium
vbi crucifixi ymago depicta
erat in lumine ostij a belial dy-
abulo tam fortiter interram p-
stermitur vt in eo vir alius re-
maneret Confortans se tamen
in nomine crucifixi surgit de-
terra cum vellet ad oradum p-
cedere verberibus ceditur et
iterum ad terram deicitur Ta-
dem cogitur inde recedere et
ad vnum angelum loci quem
inueniendo mueniebat vehemen-
ter alhiditur Deo autem volen-
te auditur strepitus demonum
in refectorio cum viro sancto
prehancium Excitatiq; fratres
cum veniunt et beatum nicola-
um ad terram illisum muenien-
tes erigentes que stare non
potentem ad lectulum pauper

alium deperantunt vbi con-
fortatus a cristo protinus sur-
rexit baculo se sustentas et con-
suetas oraciones perficiens gra-
ciarum acciones reddidit sal-
uatori Itaq; quia tot infesta-
tiones orantes sustinent hinc
est q; inter omnia bona opera
orare est difficilimum Unde le-
gitur in vitas patrum q; inter-
rogauerunt fratres abbatem
Agathonensem Dicentes pa-
ter que virtus in conuersione
plus habet laboris Et dixit e-
dite michi quia non puto labo-
rem esse talem quam orare de-
um Dum enim voluerit homo
orare deum suum semper et iimi-
ci demones festinant interu-
pere oracionem eius scientes q;
ex nulla re impediuntur nisi
per oracionem suam ad deum
Siquidem enim alium labo-
rem quem homo in conuersaci-
one sua religiosa posuit assu-
mit quamuis instanter et tolle-
rante agat habet tamen et pos-
sidet aliquam requiem Oracio
autem vsq; ad vltimam exale-
acionem opus habet magnam
certaminis hic ibi Et inde
est q; in principio omnium ho-
rarium canonicarum minuente
nos signo crucis contra in-
festaciones dyaboli dicimus
Deus in adiutorium meum

orac. & dyabol.

Sq. Indiv.

In tende de cuius vñali effica
 cia in collacombz patrū collacō
 ne ysaac abbatis dicitur q̄ hic
 perhailus recipit omēs affec
 tus quicūq; possunt humanē na
 ture inferri / c̄ ad omēs inuisus
 cōuenienter adaptat̄. Habet em̄
 cōtra omia discrimina iminēcia
 p̄tectionem diuine inuocacōis
 Habet etiā timoris et sollicitu
 dinis p̄petuam vigilanciam ha
 bet cōsideracōem fragilitatis p̄e
 habet exaudicionis fiduciā hic
 perhailus omnibz infestacōnez
 demonū patienti bō mēpug
 nabilis murus est clipeus mu
 nitissimus defendens nos ante
 omnez viciōrū impugnacōez. In
 quacūq; em̄ tabulacōne vel ne
 cessitate cōstitutus habet dicere
 deus in adiutorium meum mē
 de. Domine ad adiuuandy me
 festina rē. Et hec inuocacō a cū
 tis te vicijs expurgat et ad il
 las celestes theozias perducet
 at; ad illum ineffabilem ardōrē
 oracōis per pauas exp̄tum hec
 ibi. Sciendum autē q̄ sicut di
 cit̄ Beatus Augu. sup̄ Johēz.
Omelia xxii. Si quis patrū m
 telligat psalmū Credat tū ali
 qd̄ homi esse qd̄ cantat nō oīno
 sine fructu est. Idē Credo si q̄s
 bene intelligat et tenet̄ at̄tēdē
 c̄ ex fragilitate distractus non
 actualiter ei qd̄ cantat at̄tēdit
 Ex^m in vitas patrū Dixit ab
 bas p̄emō 2 multi alij sanctorū

patrū. Sicut in cantatorē illi
 quī serpentes solent incantare
 sepe non intelligunt verba que
 ipsi loquuntur sed serpentes au
 dientes intelligunt virtutē il
 lorum verborum. Et conquie
 scunt et obediūt eis ita et nos
 faciamus. Quamuis non vale
 amus intelligere diuinā scrip
 turarum virtutem tamen demō
 nes audientes diuini verbi vir
 tutem terrentur et effugati di
 scedunt a nobis non sustinen
 tes eloquia spiritus sancti que
 per seruos suos prophetas et
 apostolos est locutus. Hec de
 tercio rē

Quarto videndum est
 qualit̄ quis ad ora
 tionem se debeat pre
 parare. Sicut dicit
Johannes Cassianus Collacio
 ne patrum Collacione abbatis
 ysaac. Quales in oracōibus
 volumus inuenire tales nos an
 te oracōis tempore preparare
 debemus. Ex precedente em̄ in
 statu mens in supplicacōne for
 matur et id̄ circo quicquid vo
 lumus vt nobis orantibus nō
 subrepat ante oracōnem de no
 stro pectore debemus euellere
 Quicquid autem ante horam
 oracōis mens nostra conce
 pit necesse est vt hoc nob̄ orā
 tibus per recordacōnē occurrat
 Vñ et hugo in exp̄ficōe regle

no 5

multum inquit ad orationis pu-
ritate iuuat si in omni loco vel
tempore nos ab actibus illicitis
sepremus si semp ab ocios ser-
monibus audiū parit castiga-
mus Et linguam si in laus dei
ambulare et testimonia eius as-
suescamus corde scrutari Que-
rumq; em sepius agere loqui
vl' audiri solemus eade neces-
se vt sepius ad animam quasi
ad solitam et propriam reuer-
sat sedem **S**udeat ergo frater
vt cogitationum tumultus va-
leat euitare **P**riusq; incipiant
officium cor ad deuotione ex-
citare **I**deo enim tam desides et
tepidi sumus in diuino officio
quia ante non sumus deuotio-
ne excitati et ita eximus sic in-
traimus frigide et dissolute
Cum vero officium incipit cog-
itationibus vagis iam reiec-
tis mentem sursum ad deū ha-
beamus intendentes hijs q; spal-
luntur Alioquin si primo cogi-
tationibus abiatum pbuerimus
postea tumultus eorū vix eua-
dere poterimus Antiquus em
hostis inmissor talium cogitaci-
onum serpens lubricus cuius
si capiti non resistitur totus in
intima cordis dum nō sentitur
illabitur Et vt fortis amatus
conatur custodire atrium suū
Et contra hoc multum valet si

frater mox vt a sompno vigi-
lat cogitationes abiciat quibus
enim dyabolus occupare et pei-
nicias cogitationum suarum et
actionum offerat domio in ora-
tione vel aliqua bona meditati-
one cū corporis exercitatione vi-
delicet genuum flexione ma-
num protensione brachiorū
in modum crucis expansione
Tocius corporis prostratione
et similiter vt docetur in colla-
tionibus patū collacione ppi-
Ex quibus effectus deuotiois
excitatur et spiritus incalescit
et ex hoc frater erit tota die de-
uotior et expeditior **E**xemplum
de qdā deuoto frē qui consueuit
informare frēs iuuenes et no-
uicios vt quotiens in lecto eu-
gilarēt de sompno trāies erēc-
tis manibus in celum aliquid
orādo laudares deum tuū nō
dubium quin deuotus dei fa-
mulus hoc faceret i opere quod
ore docebat **S**ciendum q; sic
dicit idē Johannes Cassia-
nus in libro collacionum colla-
cione nona vt eo feure et pu-
ritate q; debet emitti possit ora-
tiō hec nobis sūt pmitus obe-
seruanda **P**rimo enim solici-
tudo eorum temporalium est p-
mitus abscidenda **S**ecundo
vt nullius negotij curam pmo
nec memoriam admittamus

Tercio vt de traciones vanilo
 quia et omnes scurilitates si-
 militer aputemus Quarto ire
 et tristitie perturbacio est taliter
 epuenda funditus Quinto vt
 vomitem carnalis concupiscencie
 a corde nostro iudicatus euella-
 mus et ita quibuslibet vicijs pe-
 nitus abscis iacienda sūt pri-
 mum fundamentum humilita-
 tis p̄funde que turrim illam p̄-
 cellam celos penetrantem seuo-
 rem salicet et deuotionem ora-
 cionis valeat sustentare De-
 inde supponenda est virtutum
 extractio per quā mēs ab om-
 ni euagacioni lubrica possit co-
 hiberi Et ad contēplacionem
 diuinam et excessos theoricōs
 incipiat sublimari ac si semper
 sibi dicatur sursum corda Et q̄
 cumq; fuerit sic p̄paratus talis
 ad illam continget oracionem
 de qua sanctus dicebat Antho-
nus Non vtiq; humana s̄ cē-
lestis sententia non est inquit
p̄fecta oratio in qua si monach-
us vel hoc q̄d orat non intelli-
gat Sic p̄parata fuit illa sanc-
tissima matrona beata Monica
mater sancti augustini de qua
ipse Augustinus scribit ad so-
rotē suam Sanctimoniam
virginem q̄ ipsa sepe in oracio-
ne tanta ebrietate spiritu sancti
replebatur q̄ in ea fere per tot-
am diem equiescens dum rep-
in accubitu sui cordis nec vox

nec sensus in ea audiebatur
 Nec mirū quia illa pax que
 epubetat omnem sensum sepi-
 liebat vidue sensum intantum
 q̄ vix vicini nostri etiam cō-
 tūcini eam pūgentes excitare va-
 lerēt In die autem beati cip-
 ani dum hec ancilla cristi me-
 retur accipere sacramenta dū
 esset in domo fere peraubitum
 eleuata fuit clamando que qui-
 etissima esse cōsueuerat dicens
 volemus ad celū fideles Quā-
 cū post interrogarem q̄d
 sibi acciderit nō respondebat
 sed tāto gaudio replebatur q̄
 omēs ad festum producebatur
 cantans cum propheta Com-
um et caro mea epulauerunt
in deum viuum Item dum q̄-
dā die eadem ancilla p̄p̄riū
preuenta et visitata a te domi-
ne beneficia tua que tu i carne
humano generi clemens ephi-
buisi cōsideraret tantam con-
punctionis grāciam tantq; la-
crimarum copiam torculari tue
crucis expressam i passione ad-
uenit q̄ vestigia eius per eccle-
siam lacrimę de super pau-
mentum copiose defluentes of-
stēdebāt Et quāto plus ad in-
fluciam lacrimarum hoz-
batur desistere tanto plus flu-
uius lacimarū crebatur hec
Augustinus Ad cōsimiles
theoricōs fuit excessus ipta ea
dem mat̄ sima cū filio Augus-

ut scribit ipse Augustinus in li-
bro ix confessionum cum starent
simul maumentes ad fenestram
vnde oculos prospectabat remo-
ti ardua ubi colloquebatur so-
li valde dulcit de vita eterna
scorum et inhabitabat ore cordis in
suprema fluentia fontis vite er-
getis se ardenciore affectu in
ibipso et gradatim transcendē-
tes aucta temporalia attinge-
runt toto ita cordis regione
vbertatis in deficientis fontē
vite eterne **C**ui suspirantes et
ibidem religatas primicias spi-
ritus relinquentes ad oculos col-
loquium redigerunt vilescerebat
quod eis mundus iste inter verba
cum delectationibus suis hec ibi
Quod etiam ad eosdem exel-
sus sepe rapiebatur idem pater
Augustinus ipse cum gratiarum
actione humiliter confiteretur do-
mino sic inquit pro confessione
non aliquando inuicem me
in affectum multam multatū
intraus nescio ad quam dulce-
dinem quam si perficiatur in me nescio
quid erit quod vita ista non
erit et istos theoreticos excessus
frequenter tibi aspiras idem
contemplatur Augustinus in
contemplatione domini ihesu christi
sic ait **T**u es domine vita mea
qua vivo spes cui inhereo glo-
riam quam ab ipso desidero
tū michi cor tene mentem rege
intellectū dirigis amorē erige

animum suspende et in superna
fluenta os scientis te spiritus
trahere **T**aceant quiescunt tunc
carnalium aucte cessant fan-
tasie terrarū et aquarū actus et
poli **T**aceant sompnia et yma-
ginarie reuelaciones omnis ling-
ua omne signum et quicquid
transeundo sit fileat sibi et ipsa
anima et transeat non cogi-
tando se sed te deus meus qua-
tu es reuera tota spes mea et in
libro postilacionum sic dicit **pre-**
be michi ego domine contempla-
cionis pennas quibus induus
ad te volitem sursum et cetera
in ista talia dicit ibidem Sic tractus
et raptus fuit idem Augusti-
nus cum quodam ad eam mulierem
et sedentem in studio accessisset
et nullum responsū nec nutum
ab eo habere potuisset Cui postea
in visione dictum cum ad Aug-
ustinum iuisti ille de trinitatis
gloria acutissime disputabat
et ideo quod ibi fueris penitus
non aduertit sed modo ad eum
secute redeas et eum clementer
inuenies et salubre consilium re-
peries Sic etiam per omnia pre-
cepta fuit ille eximie sanctita-
us vir beatus Nicolaus de tho-
lentino In cuius deuote orati-
onis et theoretice contemplacio-
nis signum quodam stella ful-
gida cum ad locum orationis
iret eum sepius antecessit
Cum enim quodam nocte vir dei

diu in oratione p̄stitit in cella
 sua aliquotulum obdormiuit. et
 ecce in sompnis apparuit sidus
 clarissimum quāitate p̄maxi-
 mum motu et ceterum hui non
 altum sed quasi prope terra ad
 statūam hominis incedens. **V**i-
 debat autē q̄ huiusmodi sidus
 nouissimū ex castris sancti an-
 geli **D**ns idem sanctus originē
 traxerat haberet incium motu
 vero recto p̄grediens tholenti-
 num an̄ altare post chorū orato-
 rij q̄d tūc erat versus claustrū
 vbi ipse cōsueuerat frequencius
 celebrare de mane et in die fre-
 quencius et in nocte interdum
 p̄sistere in orōne stabilitatem
 haberet et terminum **A**d cuius
 rei spectaculum gens diuersarū
 p̄uinciarū et linguarū vt ei vi-
 debatur conuenerūt **C**umq; d̄ h̄
 signo miraculo nō tam illa noc-
 te q̄m pluribus alijs noctibus
 certificatus esset cū amiracione
 intra se mēte cogitare cepit q̄d
 sibi hoc visum significacionis in-
 portaret et non inueniēs ciuē
 fratri bone opinionis et lauda-
 bilis vite visum suum sub secre-
 to aperuit q̄ quodam sermone
 prophético respondit **D**icens
 patet reuerende. **S**euera h̄o si-
 dus est presagium sanctitatis
 tue nec mea mens verit̄ in du-
 bium quoniā vbi sidus exple-
 uit suum motum ibidem locabi-
 tur corpns tuum **E**t ex multis

miraculis que ibi fient ad p̄fi-
 cienda beneficia sanitatis gene-
 tes varie que te non nouerant
 vndiq; apparebunt et tuum tu-
 mulum adorabunt. **A**c vir sanc-
 tus humilitate semper fulcitus
 ait **D**epone inquit care frat̄ de
 me talem opinionem quia sem-
 per xpi mutilis seruus fui. ipse
 deus michi exponat. quia tū in-
 telligis visum meum **A**d pau-
 cos autem dies cum ipse mo-
 te solito de die intraret oratori-
 um quedam stella quasi mo-
 tu progressiuo ibat ante eum
 vsq; ad altare predictum et cū
 hoc quotidianis diebus acci-
 dēt intellexit in spiritu q̄ hec
 dyana stella illius quā in nocte
 viderat expressiua veritatis ali-
 quid contineret **C**um igitur die
 alio oratorium rursus intraret
 stella vt prius an̄cedebat cum
 ac vir sanctus reuerenciam et
 aliquali oratione ante memo-
 ratum altare facta in longum p̄
 ambulans oratorū stellā vltia
 nō videbat s̄ quādo ad altare
 ibat mox stella super eundem
 locum apparebat **E**t cum hoc
 p̄r plures annos ante obitum
 ei accideret ipse non suam s̄ dei
 gloriam cum omni humilitate
 recognoscens grācias egit deo
 bonorum omniū largitori **C**um
 q; tēpus sue migracionis instar̄
 fr̄es in omni caritate rogauit
 vt in illo loco eū sepelirēt et m̄s

quocumque abueniente tempo-
re nullatenus remoueret. Con-
ueniens quippe erat ut ubi spiritus
ueri dei tempore orationis ad excel-
sus theoreticos stelle teste subli-
mari consueuerat ibi corpus suum
in meritorum suorum iugem me-
moriam emaneret ad eundem
ceterum aut diuine pietatis ma-
nifestationem factum est. Ut post
eius obitum multis annis in
die transiit sui in qua gens infi-
nita ad suum venerabile corpus
pro sanitatis remedio expecta-
to confluebat et non ante nec
postea stella ab hominibus pre-
cipere uolentibus recte supra su-
um tumulum quasi se non mo-
uens uidebatur ut datur intel-
ligi quod beatus Nicolaus non
solum in terris fulgeat mira-
culis sed et in celis premis io-
annem datur eternis. Fuit etiam
quod idem alius fratris magne de-
uotionis ad deum et sanctos eius hanc
deuotus erat ad festa christi quod
quotlibet eius festum habebat
singulatim in carta depictum et
quod diu quotlibet festum durauit
tam diu cartam illius festi depic-
tam quam inchoatione illius fe-
sti et pariete celle sue pendide-
rat pendere dimisit et ante illam
sedendo et deuote inspiciendo ora-
bat gemit et plorabat. Ita
deuotus etiam erat ad festa beate
virginis quod quotlibet festum ipsi
us aliquibus diebus ante suscipi

ebat dicendo. Ave maria. Nam de-
uotus precipue ad festum omni-
um sanctorum quod antea se per
unam septimanam ieiunans et
castigationibus ad suscipien-
dum festum ipsorum prepara-
bat. Et per octo dies ad hono-
rem omnium sanctorum deuo-
tione sedula peragebat. Tam-
deuotus insuper extitit in suis mis-
sis quod multum grauabatur si
minister uel alia persona staret
ubi faciem eius uideri poterat
quia de oculis suis fluebant lac-
rimae quibus genas suas ueter-
tim irrigabat quod hominibus ce-
latum esse cupiebat. Iste quia de-
uotus erat in sanctos in die om-
nium sanctorum migrauit ad do-
minum qui post aliquas septi-
manas apparuit cuidam deuo-
to fratri in sompnis pulcher et
iocundus iudicans se sanctorum
collegio feliciter sociatum hoc de
quarto.

Quinto et ultimo vi-
dendum est de orationis in-
stantia et eius exaudibili-
tate oportet autem istam orationem
preceptor noster non dicit sim-
pliciter orate sed inquit oratio-
nibus instate. Non enim propter
hoc desistendum si propter ob-
strepentium cogitationum tumultus
mentem ab oratione abstrahat.
Aut si deus statim non ex-
audiat hoc est perseuerant instantibus
orando atque pulsando quousque

importunas carnalium desiderii
 orū suggestiones que nostris
 obstrepent sensibus forāissima
 intencione superemus ac tā diu
 insistere quousq; persistēdo vī
 camus Non enim negligētibz
 et tepidis promittunt regnum
 dei sed sicut scriptura dicit reg
 nū celorum vim paratur et vi
 olenti rapiant illud Unde Hu
 go in expositione regule amat
 inquam deus instanciam et in
 portunitatem in prece Si mag
 na sunt premia nō debent esse
 desideria pauca Cum magnitu
 dine enim premiorum concor
 dare debet magnitudo deside
 riorum q; si ad primas lacrimas
 dominus non exaudit nec sic
 quidem querendo et pulsando
 desistendum est sed tanta paci
 us pseuerand; instācia tantoq;
 obstinato clamore frēntādus
 saluator donec impleat orantis
 desiderium Exemplū de cananea
muliere que p̄anda s̄ra pseue
rauit ac p̄ h̄o q; petiuit obtinu
it Itē exemplū in Maria mag
dalena que q̄a ad monumentū
p̄se venit quem desiderauit in
uenit Itē Anna cū viro suo hel
cana vixit multis annis affli
gens se et oīas deū vt aperiret
uulū eius que tandem exaudi
ta fuit Itē Ioachim & Anna pa
rentes beate v̄ginis multis die
bus p̄ces & hostias dño obau
lerūt vt plem habere mererent

sed non statim exauditi fuerūt
 Tandem tamē post obprobri
 um sterilitatis sue petitiōis se
 cū sunt effectum Item zacha
rias et Elizabeth parentes bea
 ti Johannis baptiste supplicau
 erūt multis annis domino pro
 prole sed deus distulit eos ex
 audire vt tandem v̄terz sterilis
 et seuis posset aperire Item ex
 emplum ad idem in mēte sancti
 Augustini q; diu cū multis lac
 rimis pro filij conuisione deū
 exorauerat Et licet exaudicio
 diu fuerat dilatata ad hoc vi
 q; vt sua ouerho mirabilit ap
 pareret tandem tamen deus ei
 plus q; p̄cietat dignatus ē con
 cedere quia non solum vt fidel
 xp̄stianus esset ei donatum ē
 sed et contemptor mundi & tā
 tum lumen ecclesie fieret ei di
 uinitus collatum fuit Ex quibz
 b; exēplis patet q; quicquid
 deuotus cum instācia petit a
 deo finaliter obtinet cum desir
 derato affectu si tamē est ad sa
 lutem non solum autem oratio
 nis instācia attenditur in h̄o
 q; quis oret perseueranter actu
 interpolato vt patet in exem
 plis positis sed etiam requirit
 ut vt quis oret incessanter ac
 tū videlicet continuato Juxta
 quod ait Saluator luce de ci
 moctauo Oporet semper ora
re et non deficere Et ad thesslo
 nicēses v. s̄i m̄missiōe orate

70 oratio

Uñ de dño saluatore nostro le
gitur q̄ sepe in oracōe p̄nocta
uit Mathei ix. et luce v. Est
autē sciendū q̄ triplex est oracō
sc̄z uocalis de qua psalmista Vo
cē mea ad dominum clamaui
Et mētalīs de qua psalmista S
iderū paup̄rū exaudiuit dñs
Et actual' siue opis que fit bñ
operando sicut dicit glosa super
illud luce vbi sup̄ Non desinit
orare qui non desinit t̄s̄facē. Ne
gitur in collacionibus patrum
q̄ interrogatus abbas ysaac q̄
litter impleti possit illud manda
tum apostoli Sine intermissio
ne orate Respondit. Cum mēs
nostra fuit ab omī passione pō
dere subleuata et illi summo bo
no ardentissimo desiderio con
uicta tūc implebimus illud apol
toli. Sine intermissione orate
Tunc enī de terreno situ mēs
nostra quasi ad puritatem an
gelicam sublimata quicquid ī
se receperit quicquid tractaue
rat quicquid egeit semper purissi
ma et sincerissima dicitur ora
cio Hec ibi dicitur in vita pa
trum de abbate Arsenio q̄ vel
pere sabathi elinquebat post se
solum et extendebat manus su
as ad celum orans Donec ma
ne die dominico illustraret faciē
eius. In collacionibus etiam
patrum dicitur de beato Anho
nio q̄ cū quada nocte ī ordibz
dñi durasset et sol oris cepisset

Anthomius in fetuore sp̄itū
tus exclamauit dicens. Quid
me impedis sol Ad hoc aut iam
orans vt me abhuuimodi veri
lumis claritate abstahas. Itē
in vitas patrum de abbate b̄las
ione q̄ discipulus eius ingre
dians cellam illius in xmit eū
stan tē ad oracōez manus habē
tem extensas in celum p̄māsit
hoc faciens iugiter diebz xiiij.
Itē de Juliano ap̄stora legitur
q̄ misit demonem quendā vt
portaret ei responsū de oriente
qui transiēs per locum vbi erat
publius monachus orans nec
poterat ultra trāire sed sistit in
mobilis illo otinuate oracio
nem per x. dies Reuersus ille ī
perfecto negocio ad Julianum
retulit se esse impeditū a moncho
orante tunc Julianus comma
tus est mōacho sed in breui m
teremptus est Item de beato Jo
hanne heremita qui steterat tri
bus an̄s super vnam rupem cō
tinue orans absq; omni cibo in
si q̄ die dominico comunicabat
sacia eucaristia Exemplum et
am de beato Nicolao de thalen
tino qui oracioni in tantum eāt
assiduus q̄ post completoriū vs
q; ad gallicantū et p̄z an̄ matu
tinā surgens et post matutinā
vsq; maē et post missam nisi cō
fessioibz occupatus vsq; ad ter
ciam et post nonam nisi obedi
encijs intentus vsq; ad respē

**Beatus vir qui non abiit
in consilio impiorum**

Auctor huius psalmi p̄p̄t̄e ig /
norat. t̄n̄ magis cōmūt̄ credit̄
fuisse Esdras p̄pheta qui legem
reparauit et sic eciā psalmos
a diuersis compositos recollectit
et in hoc libro congregauit. et
sue recollectōni hunc psalmum
per modum cuiusd̄y prologi pre
posuit. **M**ateria psalmi est x̄pi
bonitas et p̄fectio **I**mpioꝝ aut̄
misericordia et eterna dampna. **I**n
tencō ad bonum hoīes allicere
et iuxta posse eos x̄po cōformare
et a malo exem̄o dāpnacōis im
pioꝝ retrahere. **S**ūma in genera
li propheta in isto psalmo tam
q̄ in p̄logo capite et principio
libri agit de illo qui est caput
et principū oīm sc̄z x̄po descen
dens et pronūcians ip̄suis p̄fec
tionē bonitatē et felicitatē ip̄o
tū vero vanitatē et infelicitatē

Quare fremuerūt gentes

Auctor huius psalmi propheta
dauid **M**ateria regnū x̄pi **I**ntē
subdē hoīes regno x̄pi **S**enten
tia in generali est p̄pheta loqui
tur de conuentu infidelium con
tra cristum in passione sua eoz
q̄ destructōe infidelū. **I**ntē de reg
ni cristī institucōne et de ip̄suis
x̄pi inenarrabili eterna generacō
ne **I**nsup de regni x̄pi instituti
bilacione et dilatati veneracōe

**Dñe q̄b multiplicati sūt qui
tribulant me :**

Actor huius p̄pheta dauid ma
teria x̄pi passio et resurrectō **I**n
tencō non credēs mortē x̄pi et
passiōem et resurrectōem redāgu
re. **S**ūma in generali p̄pheta in
illo psalmo in p̄sona x̄pi hoīs
loquit̄ ad patrem de multitu
dine eum p̄sequencium cōfiteē
dei p̄s assistentis p̄hibiū su
e q̄z alōp̄no resurrectōis preco
nū et abūsarioꝝ extimū.

Cum inuocare exaudiunt

Auctor huius est p̄pheta dauid.
Materia moralis in forma cō
Intencō a vāis et mal̄ ad ve
ra et bona cōuersio. **S**ūma in ge
nerali p̄pheta in illo psalmo orat
in p̄sona sua et cuius libet vici
p̄fecti in tribulacione existentis
ut eius exaudiat̄ orō incre
pans in fideles et peccatores
ne vanitatem sequant̄ monet
q̄ omnes vt sacrificiū iusticie
deo immolēt. vnde in genicia ei
us beneficia obtinent et con
sequunt̄

Verba mea auribus p̄cipi

Actor psalmi p̄pheta dauid **M**a
teria felicitas eterna **I**ntencō
fideles exaudire vt non imitē
tur malignos sed exemplo dei
odio habeant iniquitatem et
malos appetent q̄z cum hoīs et
iustis in futuro fieri gloriosos

Dñi in gñali ppha in psona
ecclie pscens oracione sua a deo
exaudiri p̄dicat hereticos scilicet
maticos peccatores malignos
et quoscuq; suos inimicos ap̄tū
tudie excludēdos bonosq; et ius
tos eternaliter premiādos w̄p
ecclie uerba mea.

Dñe deus meus in spiritu.

Doie ne in furore tuo ardeas.

A. pla. dauid **M.** p̄secutio inuis
ta **I**nter hoīes inducē inno
centes ad patientē sustinendū
q̄sūq; maloz p̄secucōes ex eo
q̄ finalit̄ in iocēs eternalit̄ p̄mis
atur. **M**alus uero in p̄nti cadit
in laqueū quē facit alteri et in
futuro perpetue dāpnabit̄. **S**e
in gñali ppha in isto psal̄o in p
sona cuiuslibet fidel̄ cuiuslibet
positi in afflictione spiritali ex
tēptacōe demo nū maligna p̄
tit diuinitus liberati allegando
suā innocēciam diuinā iusticiā
peccatoz maliciā et nisi cōūtan
tur omīnā eis dē tēptacōz con
dignā scilicet etne dāpnacōis penā

Dñe ne in furore.

Actor psalmi ppha dauid **M.**
vera agnecō peccatoz. **I**n moue
re homines ad penitēciam salu
tarem cum spe remissionis oīm
peccatoz. **S**entēcia in generali
ppha in psona uere penitentis
clamat ad dominū ueniā p̄tes
de omīsh̄ etūpnas p̄prias qui
bus afflicti in gemescit nar
tis **S.** in speciali w̄p penitēdiōis

Dñe deus noster

Actor psalmi ppha dauid **M.**
xpi exaltacio **I**n xpm magni
ficare et eius inimicos scilicet iude
os confundere **D**ñi in gñali p
pheta in illo psal̄o in psona ecclie
he et oīm fidelū laudes dom̄o
ihu xpo decantat et maiestates
atq; magnificēciā nature diuini
ne humiliacōz et exultacionez
nature humane sup omnes cre
aturas in ip̄o breuiter consistendo
S. in sp̄ali w̄p p̄phe ad xpm

Confitebor tibi dñe

in toto corde meo.

A. pla. ppha dauid **M.** duplex
Judiciū xpi scilicet discretiois et
discussiois **I**n ut homines ad
hoc credendū et deū sup h̄o lau
dandū inducat **S.** in gñali p
pheta in illo psal̄o dicit se letum
dño n̄o ihu xpo toto cordē psal
liturū q̄a tpe iudicij discretio
nis iusto iudicō sibi tradito re
p̄mit dyabolu iniquū humani
genetis muniā gentiles ad fi
dem cōtendo et ip̄os et eoz ty
ranos obstinatos laq̄is mortis
alijs ip̄paratis in uolendo et in
terficiendo ppl̄m q̄a catholicam
afflictū paup̄rē et abiectū li
berando **E**t tpe iudicij discussi
onis ip̄m antixpm qui eleua
bit se cōtra ipsum xp̄stianum
et fidelē durissime p̄sequentem
deiciendo et ppl̄m xp̄stianū quasi
orphanū et pupillū delictū exi
piendo **S.** in speciali w̄p p̄phe

In domino confido

Auctor ps e ppheta dauid **M**ateria puritas malorum fideles pueritatem mentium **I**ntencio de cetero fideles quiter resistat puritati eorum eis non consenciendo **S**igna in generali ppheta in illo psalmo in persona cuiuslibet fidelis loquitur in domino solummodo confidens quem peccatores inuidiose et deceptorie inuenerunt in sua puritate inducere et ad statum alium videlicet honoris vani huius seculi allicere subuigens quiter dominus videtur in templo glorie sue iustum et impiu quid retribuicis det finalit vsq; **S**igna in speciali vox fidelis

Saluum me fac deus

Auctor ps ppheta dauid **M**ateria mala seculi a quibus petit liberari **I**ntencio homines euocare a malis seculi **S**igna in generali ppheta in illo psalmo in persona sua et cuiuslibet fidelis attendens multiplicem vanitatem et pueritatem hominum huius seculi puta que licet vnusquisque alium decipit atque superbie sceleratis oblocutionibus vilipendit et currit ad dominum et petit se saluum fieri **I**n sumas quod deum patrem propter consolationem papu filium suum missum cuius eloquia sub breuitate comprehendit

Vsq; quo domine obliuiscaris

Auctor ps ppheta dauid **M**ateria aduersitas et tribulatio

corum multiplex filios hominum id est iustos qui expnendi sunt in regno celorum **I**ntencio hominum fideles ne in istis tribulationibus succubant et de dei misericordia sperent et de liberatione confidant **S**igna in generali ppheta in primo psalmo in persona cuiuslibet fidelis querentis cum memore cordis miseriam sui status in quo tenetur captus miserabiliter a dyabolo orat ut exaudiat et illuminet **E**t ne in peccatis moribus de cedat unde inimicos suos exaltare conatur

Dixit in seipsum in corde suo

Psalmus ppheta dauid **M**ateria contemptus dei a malis **I**ntencio confutare huiusmodi dei **S**igna in generali ppheta in illo psalmo loquitur de quibus obstinatio in malis suis que licet ubi consistatur deum facto tamen negat cuius maliciam deus exanimat et punit et innocentiam de eius manu eripit

Domine quis habitabit in tabernaculo tuo

Auctor psalmus ppheta dauid **M**ateria habitatio tam militantis ecclesie quam triumphantis **I**ntencio qui ad illas ecclesias pertinent ostendere **S**igna in generali ppheta in illo psalmo loquitur de digne habitantibus in militante ecclesia quiescentibus triumphante **S**pecialiter tamen de perfectione ministrorum ecclesie militantis pro modum interrogationis et responsionis

Cōserua me dñe qm̄

A. psal. ppha. dauid **M.** christi passio et resurrectio. **In.** hmoi christi passionē et resurrectionem firmiter credē et ne aliqs cōntradiat monē **S.** in generali ppha in isto psal. loq. in psona christi oīas et ptes a deo pte se cōseruari gr̄asq; refert q̄ sua potentia mīq̄tatē huius seculi superauit et post resurrectionis gloriā in delectationibus dextere sue eum collocauit

16. Exaudi dñe iusticiā meā

A. psal. ppha. dauid **M.** orō fidelis et iusti **Inten.** epem suo ad orōnes mouē **S.** in generali ppha in isto psal. in psona vniuersi fidelis et iusti p̄stiti in magna tribulatione corporis v̄l anime petit inde diuinius liberari **S.** in speciali v̄p. iusti.

17. Diliqam te domine

A. psal. ppha. dauid **M.** grati actio de mltiplici liberacōe **In.** ad gratiar. actiōm mouē **S.** in generali ppha in isto psal. in psona totius ecclie agit gr̄as pro sua mltiplici liberacōe tāa tēp̄ta cōib. varijs m̄si d̄mōis et cānis q̄ a p̄seq̄tib. inimicis forissimis sc̄z homib. m̄iqs. Iudeis paganis et hereticis.

Celi enarrant

18. gloriam dei

A. psal. ppha. dauid **M.** christi incarnacō et noue legis amēdacio **Inten.** mouē vt in christum credamus et relicta antiq. lege ad nouā accedamus. **S.** in generali ppha in isto psalmo p̄dicatores domini collaudans eius incarnationē speciosissime describit nec non p̄cepta noui et veteris testam̄ti magnā ab oculis delictis et ab alijs peccatis purgati se a dño p̄cat

19. Exaudiat te domus

A. actor psalmi propheta Dauid **M.** materia. Peticio liberationis a tribulatione **Inten.** ad huiusmodi petitiones amorem et desiderium fidelium excitare **S.** in generali ppha rogat eccliam in suis petitionibus p̄ euacuationem suar. tribulationum exaudiri petens confirmari a domino confirmari **Dicens.** Quia fideles non potestate humana sed potentia diuina magnificandos

20. Domine in virtute tua

A. actor psalmi propheta dauid **M.** materia magnificētia christi **Inten.** vt christum dominum deū nostrū laudemus et magnificemus. **S.** in generali propheta loquitur de magnificētia christi que cōsistit in eius exaltatione et aduersariariorum eius depressione

21. Deus deus magis et prae

A. actor psalmi. **M.** materia christi passio **Inten.** vt christum dominum deū nostrū laudemus et magnificemus. **S.** in generali propheta loquitur de christi passio et resurrectione et aduersariariorum eius depressione et aduersariariorum eius depressione

22 **Dñs regit me
et nichil michi**

Actor: **psal. p. d. M.** Plena cō
fidecia dei **I** mouē nos ad has
tendā huiusmodi cōfideciā. **S**
in gnali ppha in isto psal° loq
tur in psona homis deuoti tias
seuntis de seculo ad desertū res
ligionis potissime paupertatis
plene confidētis q̄ si diuinius
ibi sufficient p̄uidebit d̄ neces
sarijs vite et defendet ab abū
sarijs mentis et corporis **S** in
speciali ppha in psona cuiusli
bet talium dicit dominus regit
idest p̄scit me:.

23 **Dominus est terra
et plenitudo:**

Apsal. p. d. **M.** xpi gnalis do
minatio suorumq; ministrorum
adico **I**nter mouē suscipere res
gem glorie cū honore et trium
pho **S** in gnali ppha testatur
xpi dñi acioni totum orbem esse
subiectū diffinēs quibz v̄tutibz
bus predicti esse dñt ministri in
eius ecclesia cōstituti **A**lloquē
q; superfluciosos idest demones
vt portas mortis et dāpnacōis
aufeāt de h̄deratq; vt porte vi
te appetiant vt xps ingrediat.

24 **Ab te domi
ne leuauit:**

Apsal. p. d. **M.** aie flagellis gñ
uiter afflicte orō **E**t fuit oracō
dauid p erepcōe persecucōnum
Saul **I**n vt doceat nos in ad
uerb non murmurare sed deuo

tā orōne ab deū recurre. **S** in
gnali ppha in isto psal° in pso
na cuiuslibet fidelis positi in p
secucione inimicōz visibilitū scz
hominū siue inuisibilitū scz de
monū petit a p̄suras liberacōez
in deuo huius vite diuinā pro
tectionē culpe ob quā tabulaci
onē murerat remissionē ac di
uine consolacōis degustacionem
Sentencia in specialibz:

**Judica me
domine:**

Apsal. p. d. **M.** viti iusti innocēs
et sancta cōsacio et ab iniquis
sepacō **I**n vt exemplo sui doce
at nos innocēt cōsari et a con
fucō maloz separari **S** in gnali
ppha in isto psal. in psona viti
iusti allegat suaz innocēciā et
detestat insup iniquoz malici
am attestat se in cultu dei sedu
lum et petit cū impijs non dāp
nari in perpetuum:.

**Dominus illu
minacio mea:**

Apsal. p. d. **M.** contra abūsarios
ostancia circa diuinū cultū di
ligencia et in bonis p̄seuerancia
Intē hec a deo impetrare et ob
tinere oracōe deuota **S** in ge
nerali p̄cōsiret se deū metueret
et nullum aliū formidare quia
int adūla seculi ipse est eius re
fugū. **I**tem se h̄c diligēciam
circa diuinum cultum profite
tur et spiritu prophēcie spem
sibi futurę beatitudinis pollicet

vel aliter ppha in isto psalmo
ostenditur se hñe ostenciam cōtra
insulcus adūsarioꝝ diligēciam
circa cultū dñi p̄seuerāciā in bo-
nis vt p̄tingant ad finale p̄mi-
um q̄a qui p̄seuerauerit vsqz
ad finem hic saluus erit ::

Ad te domine clamabo
A. psal. ppha dauid M. Peti-
tio liberacōis a tribulacionibz
iniquoꝝ In. mouere iustos ad
uerſa patienter tollerare si vo-
lūt cū p̄po regnare S. in gñali
ppha in p̄sona cuiuslibet fidel
positi in afflictione mentis vel
corp̄is petit deuote diuinitus
liberari et sentēs se a dño exau-
ditū studet ei deuote regraciā

Afferre domine
no filij dei ::
A. psal. dauid M. multa bñficia
in ecclia fidelibus a deo collata
In. horari fideles vt q̄ta bene-
ficijs sacrificia sua in ecclia deuote
offeāt. S. in gñali ppha
credētes gñalit om̄s & speciali-
ter ecclie ministros amonet et
inducit vt dño sacrificia deuote
ta mente in ecclia p̄soluant. Et
h̄o p̄pter multa bñficia in ecclia
fidelibus collata S. in speciali

Exultate te domine
A. psal. ppha dauid M. gracia
tū actio de peccatorū remissio-
ne In. inducē fideles ad dei p̄-
comū & laudē propter eius bo-
nitatē que apparet in peccatorū
remissione et a pena inferni libe-

racione S. in gñali ppha in
p̄sona cuiuslibet fidelis qui re-
uelacione diuina vel p̄babili
uictura agnoscit aliq̄s que pec-
catū a deo sibi dimissum gr̄as
agit collaudādo dei bonitatē re-
cognoscendo suam fragilitatem

In te domine
ne speraui ::
A. psalmi propheta dauid M.
magnitudo et multitudo tribu-
lacionū fidelium In. inducere
fideles vt in tribulacōe confi-
dant de misericordia dei & non
de se S. in gñali ppha in per-
sona cuiuslibet fidel tribulati
in tēptacionibz dñonis v̄l ma-
ligni hominis constituti postu-
lat liberari

Beati quorum
remisse sunt ::
A. actor psalmi d. Materia pecca-
torum recognicio et acculacio
Intencio mouere homines ad
penitentiā S. in gñali prophe-
ta in p̄sona vere penitentis agit
p̄mo gr̄as deo de peccati di-
missione Consequenter agit S.
peccati recognicione et confessio-
ne penitencia et satisfactioe

Exultate iusti
in domino ::
A. actor psalmi propheta Dauid
Materia diuine potencie sapi-
encie et bonitatis cōmendacio
Intencio ad laudem dei nōstri
mūracio Sen. in gñali ppha
in isto psal. inuocat p̄mo fideles

ad dei laudem et primum et hoc ex
ipius fidelitate infinita parte ex
gubnationis seu dominij gene
ralitate Consequenter beatificat
digne deum laudantem et colentem
propter ipius sapiam qua vidit
et agnoscit oia eius potetia; q
solus et nulla alia creatura sol
uat omnia :
33

Benedicam dominum
in omni tempore :
33

A. p. p. d. M. dei laudario et ad
ipius laudem alioz inuitaco tene
brofi hominis illuminaco hono
ru et maloz finis et retribucio
Intencio moue fideles vt deum
laudant et veru lumen accedat
honoru et maloz finis et retribu
tionem accedant Sentencia in ge
nerali ppheta in isto psal. loq
in psona veri religiosi de statu
periculoso mundi traslato et amo
nentis mansuetos vt cum ipso in
eius laude perseueret et vt a deli
ctis se absteat iustosq; dicit
ait liberos ipios vero peccatores

Judica domine
innocentes :
34

Acto psal. ppha. d. M. xpi et
suoru membroz passio Inten
moue ad tollerancia psecutionu
ad usarioz exemplo passionis
xpi et fidelu xpianorum Sen
tencia in generali ppha in psona
xpisti et suoru membroz scili
cet fidelu xpustianoz perit in
psecutione impugnantium dicit

unum auxilium pducit deiectione
hostiu expmit sue liberationis
gaudiu natar psecutois periculū

Dixit iniustus
vt dicitur :
35

A. p. p. d. M. malicia peccatoz
dei temeritas et gloria beatorum In
teno nos a malo retrahit dei be
nignitate amare et gloria beatorum
ardenter appetere S. in generali
ppha ex pmissis ppha hic loquitur
de malicia iniquu peccatoz mise
ricordia dei pmissisq; iustoru et
sanctorum

Noli emulari
in malignis :
35

A. p. p. d. M. a status et obidio
maloru et peccatoz ac etia be
neciu in presenti et in futuro Inten
tio hortare et moue nos vt ois
ta mundana pspicitate sperata
q; maloru societate adhaemus
deo imitemus sanctos conregnemus
deo et sanctis in eterna fe
licitate S. in generali ppheta
in isto psalmo hoies infirmos
ne malos imitemus informat sta
tum malorum presentem et fu
turu reprehendit et vituperat sta
tum bonoru presentem et futuru
extollit et commendat

Domine ne in
furore tuo arguas
36

Acto psalmi propheta David
Materia/multiplex cruciatus
peccatoris et miseria Intencio
mutate peccatoz ab penitencia

Sua in generali pphra in isto psalmo in psona veri penitentis dei misericordia enumerat et describit suam misericordiam pmitit emendam et petit conseruacionez diuinam

39 **D**ixi custodia vias meas **A**uctor psalmi p. d. **M**a misericordia humana qa breuis vita vilis natura et substantia multas ad ueritatibz et vanitatibz subiecta **I**ntencio mouere nos misericordias pntis vite attendere temporalia contempnere et eterna de fidere **S**ua in generali pphra docet inter peccatores et calumpniosos linguam continere **O**sten dit omnes mundanos in vanitate esse petit inter mala deum sibi adesse culpam remittere vt seare possit ab hac vita emigrare

40 **E**xpectans expectaui de im **A**uctor psalmi p. d. **M**ateria xpi aduentus in carnem expectaco euangelice legis promulgaco **I**ntencio mouere fideles esse gratos de tato bñficio **S**ua in gnali pphra in isto psalmo in psona fidelium circa misericordiam marionacoms agit gratia accoem in psona xpi huius miserij ponit racoem et p malis am mouendis bonis adipiscendis coz ppris ppositi mistia de pacoem

40 **B**eatus vir qui intelligit **A**p. p. d. **M**a virtus pmissa credentibz xpm esse deu et nich

ilominus passum et resuscitati **I**ntencio mouere ad hanc fidem **S**ua in gnali pphra agit de beatitudine crede cu et cohtenciu xpm esse vx deu ac de eius passione et resurrectione

41 **Q**uem admodu desiderat **A**p. **U**nus de filijs choze **M**a ardens et feruens desideriu diuine visionis tediu ac tristitia dilacoem **I**ntencio nos mouere relinquere plens seculu et feruētia aio desiderat deu **S**ua in generali pphra loquit i psona cuiuslibet deuoti cohtenciu misericordias pntis vite totis pcorijs suspiratis de pnti seculo neqz eripi et ad celeste pnam puenire **C**um paulo desideriu habent resolu et esse cum custo

42 **J**udica me deus et distecne causam **A**p. **U**nus de filijs choze **M**a separaco iustoz a malis et ingresus iustoz i leticia sempiterna **I**ntencio moue vt appetamus iudiciu et separacoem maloz ppter habenda puram leticia beatorum **E**x hjs patz **S**ua in gnali **N**am pphra in isto psalmo pat iudiciu et separacoem maloz et petit adduci ad collegium sanctorum

43 **D**eus auribus nostris audiuimus **A**p. **I**ero et heb filij choze **M**a pphetas liberacoem patrum veteris testameti et gñitas afflictionis fidelium noui testameti

Intencio mouere fideles vt in pfe
aucoe maloru ex^o sanctoru eia
vsq; ad morte sint patientes
premiu beatitudis epnde expec
tates. S^{na} in generali ppheta
in isto psalmo in psona cuius li
bet fidel p^o fiti in afflictione me
tis et corporis recolēs victorias
mirabiles ac salutes exhibitas
p^olo antiquo speias ex cōsidera
tione illaz similit a malis suis
posse liberari. Explicat mala q̄
tamē sustinet patient corā deo
petēs humilit et deuote ab eis
liberari diuina misericordia et
virtute. Sententia in speciali

Eructauit cor meum

A. p. s. m. Dicronimum et s. m.
Deb filij chore **M.** incarnatio
xpi et psequens nuptie xpi et ecclie
spōsi et spōse regis et plebis. **S.**
in generali ppha spūsancto re
plenus laudat xpm et magnificat
spōsum a speciositate forme a
claritate eloq̄cie a pbitate et
maiestate. Similit eccliam suā
sponsam laudat et magnificat
a forma a gloria sed amos a
societate et prole

Deus noster refugiu et vltus

A. p. s. m. Dicronimum et Deb.
filij chore **M.** liberacō et consola
tio fidelū in psecucōe maloru;
In nos mouē ad fidē. **S.** in
generali filij chore actores huius
psalmi. p^o bñficia q̄ deus impen
dit fidelibz tpe tribulacōis res
citant demde mirabilia dei opa

^{indat}
que inter fideles opāt ad dili
gent attendēdy et psequēs ad
credēdy et imitanddy mutant

**Omnes gentes plau
dite mambus**

A. p. s. m. Iero. et heb filij chore
M. est mutacō ad dei laudē et
sic cōcordat cum intencōne que
est laudat et ad dei laudē mu
tare. **S.** in gñali actores psalmi
iūtat fideles oēs ad dei laudē
et hoc ppter eius excellēciā et
dignitatē. bñficioz exhibicōez et
suā gloriofam in celū ascēsiōez.

**Magnus et minus et
laudabilis nimis**

A. p. s. m. Iero. et heb filij chore
M. cōmendacō ciuitatis iheru
salc et tēpli i aduētū xpi. Intē^o
vt omēs xpi ciuitatē et tēplum
magnificēt et omēdēt. **S.** in gene
rali pty ex p̄dictis. Nā actores
loquūt de honore et magnificē
tia ciuitatis iherusalem et tēpli
in aduētū xpi q̄a ibidē xps fuit
a matre oblatu ibidē predica
uit et plura mirabilia fecit. Et
in signo visibili spūsanctū
ap̄lis misit. S^{na} in speciali

Attendite hoc omnes gentes

A. s. m. Iero. et Deb filij chore
M. q̄ oīs gloia mūdi trāsit et
in ignomiam omurat. q̄ amato
res mūdi sunt cū gl̄a p̄tūri
Intē^o mouē fideles vt nullā fi
ducia ponāt in uanis rebo hu
ius mūdi quia totaliter amich
ilabit in inferno. **S.** in generali

ppha in isto psalmo loquitur de futuro iudicio puta de meritis iustorum et penis iniquorum ostendens quod spes et fiducia amatorum mundi quam habent de virtute mentis vel corporis de diuicijs vel carnalibus amicitijs peccate dignitatis totaliter annihilabitur in inferno. quia omnis vana gloria eorum quam habuerunt in mundo in ignominiam commutatur in inferno

Deus deorum dominus locutus est

Actus psalmi propheta Jeremias et hebreos asaph **ppha** Ha duplex aduentus Christi et mutatio titus veteris in sacra mentis laudis reuerentia; malorum que sunt in multis minimis istis ecclesie. **Intencio** mouet ut mali per penitentiam se corrigant et ecclesie ministri ad offerendum sacrificia noue legis se digne disponant. **Primo** in generali propheta hic loquitur de duplici aduentu Christi. **Primo** in mundi ad euangelij predicacionem ad generale iudicium quo ad districtam examinationem. **Tangit** insuper Christi auctoritatis euangelij magnificenciam et sublimacionem; sacrificiorum veteris legis euacuacionem; sacrificiorum noue legis scilicet sacramentorum eucaristie institucionem; et ministerii indebiti perargucionem et repulsionem.

Miserere mei deus

Actus psalmi propheta dauid Ha vera peccatorum recognicio. **Salutifera** conuersio et diuine misericordie imploreatio. **Intencio** mouet peccatores

ad penitentiam salutarem ad exemplo. **Sentencia** ingenita. **li** propheta in persona sua et cuiuslibet vere penitentis recognoscit peccata sua et imploreat diuinam misericordiam. **Et** sic petit aulicam remissionem gratie restituicionem et ad ista obtinendo allegat multiplicem rationem.

Quid gloriaris in malicia

Actus psalmi propheta dauid Ha peccatoris iniqui culpa et pena iusti vero meriti et premium. **Intencio** extrahere fideles a malo et allicere ad bonum. **Significati** propheta loquitur de quolibet iniquo qui gloriando de malicia sua iniquum potest agere iniquitatem diligit primo dolose assidue detrahit cui etiam penam finale scilicet eternam dampnationem predestinat. loquitur finaliter de iusti merito et premio.

Dixit inhiens in corde

Actus psalmi propheta dauid Ha contemptus dei a malis. **Intencio** confutatio huiusmodi detractores dei. **Significati** in generali propheta loquitur de quolibet peccatore in peccatis suis obstinato qui licet deum confiteatur verbis factis tamen negat auius maliciam. **deus** examinat et punit et innocentem de manu eius eripit et ipsum letari et epulari facit.

Deus in nomine tuo

Actus psalmi propheta dauid Ha plebs malorum bonos opprobriacionem a quibus peccatores liberati

Intē mouē bonos ad paciēciā
oracōnem et dei laudē. **S**ūa in
gūali pphā hic agit de clamo
re innocēter paciētis ad deū et
liberacōne ipsius ab oppōsitione
malorum

Exaudi deus oracōnes meā
Actōe psalmi propheta Dauid
Materia psecūō malorum bo
nos opprimentiū a quibz pōt
liberari **I**ntē mouere bonos ad
paciēciā oracōez et dei laudem
Sūa in gūali pphā agit de cla
more innocēter paciētis ad deū
et liberacōne ipsius ab oppōsitione
malorū **S**ūa in speciali

Miserere mei deus qm̄ cogit
Actōe psalmi propheta Dauid
Materia oracō ecclesie pro sua
liberacōe et adūlarioꝝ punitōe
Intē ecclesiam inter adūsa ofe
mare **S**ūa in gūali pphā in p
sona ecclesie vel cuiuslibet fidel
pōiti ī pualo orat deū deuote
p sua liberacōe et a deo exaudi
tus agit grās deo tanq̄ gratus

Miserere mei deus mise
rere mei

Ap̄p̄d̄. **M** ecclesie vel cuius
libet fidel psecūō et tribulacō
Intē mouē fideles vt adūsa
paciēter sustineāt q̄ in dño to
tam fiducia pōnāt **S**ūa in gūali
pphā hic in psona ecclesie vel
cuiuslibet fidelis pmittit suam
huilē oracōez et subiūgit oēs

piam exaudicōez q̄ annectit p
exaudicōe deuota grā accōnez

Si vere vtiq; iusticiā loqui
Ap̄p̄d̄. **M** miseria psecūō
iustos et sanctos **I**ntē mouē
vt mali q̄ iniqui a malicia eoz
defistāt ne eternā dāpnacōem
ex diuina iusticia iuriāt **S**ūa
in gūali pphā maliciā iniqui
vitupat q̄ ex pbrat pñā debitā
p culpa ipsorū omnia subiūgit
q̄ de leticia iustorū correccōne
et pfectu in sanctitate ipsorū cū
pacionem vid erint peccatorum

Exipe me de inimicis meis
Ap̄p̄d̄. **M** oracō ecclesie vel
alicuius fidelis pōiti in afflic
tione p sua liberacōne q̄ iniuste
psequentiū punitōe **I**ntē mouē
fideles vt psecūōnes et
quecūq; adūsa paciēter susti
neant et de diuino adiutorio
semp osidant **S**ūa in generali
pphā loquit in psona ecclesie
vel alicuius fidelis in angustia
et psecūōe existētis et p pces
mereat liberari ac persecutores
suos puniri

Deus repulisti nos et de
Ap̄p̄d̄. **M** receptō repulsiō
propter culpam ad grāciam
Intē mouere peccatores vt
longe a deo pcepter culpam
repulsiō se cognoscant et exem
plo dauid orantis pro popu
lo suo repulso recepto ad grā
ciam lamentabiliter implorent

Sua in generali ppheta lame
tabilitate de multiplici duasta
coe et destruccioe terre israhel
ppter pcca populi de pccas de uo
te dnm p eius efomacoe cuius
peticois desideriu fuit p eu adi
pletu et p samuelem ppheta sic
debet fieri dnuatiu immuens
infine deo totu attribuendu

Exaudi deus deprecam

Acto p ppheta d. **M**ateria ord
laus et gra acco p multiplici
benefico recepto et in futuro et
cipiendo **I**ntencio moue fideles
ad huiusmodi sp facienda **S**ua
in generali ppheta in psona ec
clesie huiliter exaudi petit bn
ficia ecclit et laudes p benefi
ciji pmittit

Nonne deo subiecta erit

Acto ps p d. **M**ateria obedi
encia deo debita i psecutioe pa
cia dei cofidencia bona hoinu
et terno oim vana **I**ntencio mo
ue vt tñhendo ista tyalia va
na et aduca per obediencia et
paciã speremus etena **S**ua
in generali ppheta lo² in psona
cuiuslibz iusti qui ex obedia
ad deu psecutioes multas pas
cienter tollat hortas ymúlos
fideles vt in dño cfidat ar
guitq; eãtes et psecutores de
vanitate q in aduca huus fe
licitate cofidut **S**ubúgit insu
per firmam ac immutabile sen
tencia de puicoe maloꝝ et pme
acoẽ bonoꝝ

Deus deus meus abre
Acto p d. **M**a dina cosolaco ve
ti anathozice i loco solitatio **I**n
tencio moue fideles fugẽ mūdũ
pnu et puerũ et ppter cosola
coes dinas petẽ desertũ **S**ua
in generali ppheta in isto p^o lo
quẽ in psona cuiuslibz viri
anathozice qui scz mūdũ fugi
ẽs petit dehta ut sciat bene
ficia dina euadat hostiũ mach
in amẽta ipis intianbo eterna
tormenta

Exaudi deus ord; meam

Acto ps ppheta dauid **M**a t
bulaco a iudeis ppo naqẽ illa
ta et ab eo dulciter tolẽta **I**n^o
mouere ad imicã p m intolle
ficia passionum **S**ua in gene
tali ppheta in psona ppi orat
ad deum p rem petendo ab adu
saris liberacoẽ describẽdo eo
rũ malignitatem frustratam ip
soꝝ mtencioẽ et ephjs sequentẽ
fructũ et edificacoẽ

Te decet p pms deus
mlyon tibi redemptor

Acto ps ppheta d. **M**a laus
dei multiplexq; beneficiũ atq;
effectus **I**ntencio excitaco ad
dei laudẽ p mltimob; bnficijs
sũne bonitatis multiplicib; q;
effectib; sue sine maiestatis
Sua in generali ppheta in pso
na cuiuslibz fidelis sua postu
lat ordẽ exauditi diuisas lau
des dominiq; potenciam enũc
cians

Inbilitate deo.

Actor psalmi ppheta sanctus
Materia laus dei opaq; eius
mirabilia ac glorioza martiri
victoria Intencio mouere fide
les ad dei laudem ac gratiarū
accōne de supdictis S̄na inge
nerali ppheta ī isto psalmo m
utat vniūsos fideles ad grāz
acciones et ad laudandum de
um de glorioza victoria marti
rum loqurq; de eorū deuota
munerū oblatōe ac post marti
riū triumphū S̄na eorū consola
tione

Deus misereatur nostri
Actor ps aliquis ppheta sanc
tus Materia laus p beneficio
incarnatōis et eius cōsolatione in
ter homines Intencio monē
fideles ad laudem dei occasio
ne p̄dictorū S̄na ingenerali p
pheta hic supplicat vt cū fide
libus m̄atur benedici loqui
q; de xpi incarnatione et eius
cōsolatione inter homines at
q; ad cōfidendū sibi dicit q; iu
dicat p̄pos mequitate S̄na
in speāli deus sc; p̄

Exurgat deus et dissipet
Actor psalmi ppheta da
uid Materia xpi r̄surrexio mi
micos confusio xpi ascēho euā
gelij p̄dicatio ecclesie dilatacio
p̄ omnes gentes beneficiaq; se
quencia ad illa Intencio mouē
ad leticiam et cātiū c̄phijs do
debitum S̄na ingenerali pro
pheta hic loquit de xpi r̄surrex

ione et inimicōz fuga cōfusio
et amichilacione de xpi ascen
sione angelorū misterio pecca
torū cōfusione Sp̄s sancti mis
sione p̄fectu ecclesie n arran
do eius p̄macionem et aduer
sariorū fidei dep̄sionem conse
quēter p̄it cristianorū lauda
tō; et tyrānorū increpacōem

Saluum me fac deus

Actor ps ppheta dauid Mate
ria deprecacio cristi ad patrem
in sua vehementissima passione
Intencio mouē nos vt atten
dendo illam acerbissimā passio
nem ei c̄p̄ntimis cordis et ani
me opaciā vt postmodū fruc
tū et gloriā sue gloriose resur
rexiōis cōsequamur Sentētia in
generali ppheta in isto ps loq
tur in plona cristi p̄tēs a deo
p̄tēs a m̄gis et multis tribulacō
ib; ac penis liberacōe; adūsanci
um multitudinem illasq; penas
v̄bis explicā postulatq; ne de
spiciantur spes fidelium in eius r̄
surrexione cōfisti p̄tēs a p̄tate
iudeoz liberai allegās benignā
mā; dei cōr̄ predicat iudeorū
p̄uiciō; S̄biūgit grāz accōne
muitās ad dei laudatō; om̄s c̄
aturas

Deus in adiutoriū meum

Actor ps ppheta dauid Ma
terico vi iusti vt libē a p̄ualis
et misterijs huius mūdi Intē
monē vt nō ī nob h̄ ī dno aux
ilio cōfidamus et gloriem S̄na

al.
194a.

in generali ppha in psona anis
libz fidelis de pcanis ut libet
apiculis et miseris huius mu
di. Specialit apsecuoe iusti r
miqui ipm maliciose pseqntis

Inte dne speravi no cofun.

Actoz ps ppha dauid Ma exi
taco filioz eccie ad spem et con
medacoe gte dne. **Inte** moue
ne falsa de nob psumamus s m
deo solum cofidamus. **Sma** in
generali ppha hic lo^m in psona
cuius libet fidelis existens in
mag tbulaco q coia deo narat
picula sibi immincia petis ab
eis velocit liberari r pmittes
deo deuote et fidelit regraciari

Deus iudiciu tuu regi da

Actoz ps s^m hieronimum s er
salomon. **Ma** aduentus xpi in
regnum eccie. Et est quaus ps
in quo sic agit de regno xpi p
mus e qre frs scds dne dñs nē
Tercius celi enat quaus is
te. **Inten^o** moue vt xpm dei fil
liu veru regem credamus. **Sma**
in generali ppha loquit de xpi
regno iudiciaria pte et iudi
cio de ipius xpi regis magnifi
cacia r pcoio dics ab omnibo
regibus eum adorady huānum
genus p eum redunedu ipinqz
ab oibo bndicendy

Qua lonus israhel deus

Actoz pi s^m heb. et hiero saph
pphrat. **Ma** mstrucco nā qre p
spe a frequencius bois no euemut
in hoc mudo s mal. **Inte**ao vt

no terna pte odiss hēamus s
etna. **Sma** in generali ppha no
tie onde q dei puidēcia attis
git a sine vsqz ad fine fouit
et disponit oia suauit licz huā
nis hoibz qnqz oriatul videat
eo q videt malos hoies et im
quos tpalit pspati et lonos
multiplicit sepius tbulari. **No**
mulai ad ppo^m p^m noli emulai
Inte p^m audite dñs gētes

Ut quid repulisti

Actoz est asaph ppheta Ma la
mēracō miserie iudeoz et defide
riu liberacois ipoz. **Inte^o** moue
fideles vt cofideado captiuita
te iudeoz ppter peccata e onū
caueat sibi a pctis ne ipi spua
lit pei corpaliter veniat in cap
tiuitate ohmle. **Sma** mgnāh
ppha hic orat p liberacoē ppli
israhel d captiuitate mltiplici
Et allegat pstinā dei amicitia
ad ulancū malicia si potēcia e
ppli miseria. **Moralit** pot esse
oro eccie p libeacoē ppli kathy
lici qa sepius p demones deti
net i captiuitate pcti ad cuius
liberacoē allegat ectā pmo dei
aicia q pplm kathyoliciū caput
ad grā; baptismalē. secūdo de
monū malicia obstinatā. tercio
dei potēcia ad peccatū i iustifica
cōm. quarto ppli miseria quam
diu tenet in captiuitate pcti et
ad hec lūa defacili pot apphrari
Sma in speciali

Confitebimur tibi deus

Auctor psalmi propheta asaph **M**ateria vero primū gratiam acō p peccatorum remissione et iusticie sine p̄fessio p peccatū puicioē **I**ntencō mouē nos ex p̄sideracōe p̄dictoz declinare mala et facē bona **S**ūma in generali propheta in isto psalmo describit vere p̄miū cōfessionam et gratiarum acōnam

¶ Notus in iudea deus

Auctor psalmi propheta asaph **M**ateria noticia et deuocō q̄ hāt fedeles de xpo **I**ntencō mouere fideles et deuotos ad dei laudem **S**ūma in generali propheta in isto psalmo loquitur qualiter deus in ecclesia siue cōgregacōe fidelium p̄iudgam et isrl̄ intellecta uocat cognoscitur et magnus p̄dicatur q̄escit per hēniter liberat potēter p̄punit et punit aduersarios nisi nali iudicō terribilit̄ hōratur insup ipos fideles ut ipi deo w̄ta faciant et muncia offerāt

¶ Voce mea ad dominū clamaui

Auctor ps̄ asaph propheta **M**ateria p̄tencō liberacōis ab iminentibus triblacōibz **I**ntencō mouere fideles ut in illis tribulacōibz de dei bonitate et misericordia confidant et de liberacōe exemplo patrū antiquorū firmiter sperent **S**ūma in generali propheta in isto ps̄ loquitur in p̄

sona alicuius deuoti et fidelis existētis in tribulacōe tpali vel sp̄uali rogantis deum deuo te ab ea liberari **E**t quūcūq; ex infirmitate humano tedio afficiatur tūm sperat diuinitus liberari exemplo antiquorū patrū sic noe abraham loth iosep̄ trium p̄ueroz et alioz plurimū qui diuinitus de multis p̄tencōis fuerunt liberati **S**pecialiter tūm exēplo ppli israhelici quem cū multis signis et p̄digis liberauit de uirtute egypti **S**imiliter idem potest intelligi de tribulacōe eciam alicuius fidelis collegij p̄tencōis deuote liberari

¶ Attendite popule meus

Auctor ps̄ propheta azaph **M**ateria recordacō beneficiorū dei et mirabilium suorū quōdam populo iudayco exhibitorū **I**ntencō mouē fideles ne de beneficiis eis impens̄ exemplo illius ppli sint inḡti **S**ūma in generali propheta in isto psalmo loquit̄ ad iudeos enūmētās quātaq; beneficia deus eis tribuit vel mirabilia ostenderit qualisq; in eis ac eorū adūsarijs v̄dicta pro uenit

¶ Deus uenerunt gentes

Auctor ps̄ asaph propheta **M**ateria la mētabilis dep̄tencō fidelū p̄t̄ multiplicem p̄tencōē ecclie **I**ntencō mouē ad paciā et huill̄ter sp̄lozā sup offēz dei m̄az

Sua in generali pphra in isto psalmo de uastacione ecclesie lamentat humiliter et deuote p restauaracione ipsius implorando videlicet iusticia contra infideles et eius misericordia erga fideles deprecatur. **U**ltimo p deprecacionis exaudicione regiaciat

Qui regis israhel intende

Actor psalmi azaph pphra Matera pcessus ecclesie sub noie vince et aduentus xpi. **I**ntencio moue nos ut in xpm credamus et ab eo nunq̄ discedamus. **S**ua in generali pphra hic loquit de pcessu ecclesie scz veteris et noui testamenti que comuni nomine vinea dicit

Epulante deo adiutori nro

Actor psalmi azach pphra Matera laus et beneficia dei et ingratitudo populi israhelici. **I**ntencio moue fideles ut multimodum modis deu ppter beneficia exhibita maeriscet et ingrati non existat. **S**ua in generali pphra in isto psalmo inducit ppl̄m israhelici ad dei laudem recolens beneficia illi populo exhibita. **I**nnuens omniter illius populi ingratitudinem et pena subsequente uolens nos p amine exem̄ illius ppl̄i q̄ si pcepta dei no obseruamus et ingrati de dei beneficijs fuerimus grauisssimam penam mereamus

Deus stetit in synagoga

Actor psalmi dauid pphra Matera

tertia arguio iniquoz iudiciu sup eoz p̄sco iudico. **I**ntencio am moue iudices post pone iniquu iudiciu et iusto iudicare filios hoim. **S**ua in generali pphra loquit cōtra puerfos et iniquos iudices arguens eoz in iusticia am pdicens eoz p̄p̄tiam dapnacionem et penam

Deus quis similis erit tibi

Actor psalmi alaph pphra Matera quis p̄secutio fidelium a trānis hereticis et ceteris hoibz malis. **I**ntencio moue ut mali a p̄secutione desistant et boni in p̄secutione paciencia habeant. **S**ua in generali pphra in isto psalmo deprecando narrat hostium nequicia in exemplo maloz antiquoz a deo iuste puntoz

Qua dilecta tabernacula

Apl̄a filijs chore. **M**ateoria gloria post pressuras tribulacionum p̄sco obtinenda. **I**ntencio inflamare desideria ad amorem celestiu. **S**ua in generali pphra hic exprimit desideriu ipoz sanctorz ad huc in hac valle miserie degeneciū deueniendi ad gaudiu supnoz ciuiū et ostendit q̄ et na felicitas siue gloria beatorū debet sup omnia desiderari et concupisci. **S**ubdit q̄ qualiter ipa adipisci valeat et obtineis

Benedixisti dñe terram

Apl̄a filij chore. **M**ateria materia nacio filij dei et beneficia nob exhibita. **I**ntencio mouere ut p

et d. eos iplorat diuinas iustitiaz

*ps ad ep̄m accedat et
eius b̄d̄ d̄cto habeo*

12

Sentencia in generali prophe-
ta agit de ruceffione iudeorum
de captiuitate babiloica p tyā
Consequēter tangit aliqua ac-
ta incarnationis misterium et
de liberatione que fienda erat
per xpm vt ostendat correspon-
denciā figurati et figure. prima
enim liberacō fuit figurā secūde

Inclina dñe autem tuam
Actoz psalmi propheta dauid.
Materia oracio fidelis et iusti
in afflictione et tribulacōne po-
siti Intencō mouere fideles in
omni tribulacōne huiliter ad
deū p oracōez recurrē. Sñā in
generali ppheta ī isto psal° in p-
sona cuiuslibet fidelis pstiti in
afflicōe corpali ab hoībo vel
spirituali a demonibz excitata
p sua liberacōe orat deū deuote
allegās expte sui idigenciā in
nocēciā oracōis mltaciā. Et ex-
pte dei clemencia. Deut msup
q in bono ope oshuet q a malo
culpe et miserie pshuet sibi q de-
us miseret plenā osheredo victo-
riam de inimicis

Fundamēta eius in mōtibz
Actoz psalmi filij choze. Mate-
ria omēda° ecclē sub typo ciuita-
tis Intencō mouē ad amocē ecclē
militātis et desideriu triūphan-
tis Sñā in generali ppheta sub
methaphoā ciuitatis describit
ecclē militātis fastigiū mltipli-
catōz ciuū q vtriusqz effectiū

pūcipū Consequēter ecclesie tri-
ūphantis iugē laudē q pcomū

Domine deus salutis mee
Actoz psalmi hemā israhelita
Materia passio xpi q suoz mē-
broz Intencō mouē ad amitacōez
passionis xpi. Sñā in generali p-
pheta in psona xpi loqēt de sua
ac mēbroz suoz fidelū cressit q
ua passiōe aīoz q notoz elōga-
cōe q osheredo pte ptes auxilū

Misericordias dñi meternū
Actoz psalmi Ethan israhelita

Materia de veritate iusticia et
potēcia alijsqz bñficijs multis
singularit de misericordia filij
dei nobis exhibita ī eius incar-
nacōe et passione. Intencō mo-
uere vt speremus nō de nostra
iusticia sed de xpi mīa Sñā in
generali psalīsta loquēt de dei
mīa veritate iusticia ac potēcia
Item de regni dauid veri idest
xpi regis eterni stabilitate et p-
peruitate ac de dauid regis tpa-
lis deiēcōne sui q regni desola-
cōne. Ultimo implozat penul-
tī regni dei restitucōe osheredo ob-
pbra xpo et xpīais in pmitā
ecclesia aduersis gentibz illata
et patienter tollerata

Domine refugium factus
es nobis

Actoz psalmi moyses legislator
veteris testamenti et propheta
nouī. Materia oracio p malis
amouēdis et bonis obtinēdis

Dñ iste psalmus est tercius q̄
 ab orōne mīcūlat **Prīmus** ē
 Exaudi deus iusticiam meam
 Scōs. **Inclina** dñe aurem tu-
 am **Tercius** iste **Intencio** est
 mouere ad contēptū penalis
 et veteris vite et ad amorem ce-
 lestis et noue **Sentēcia** in ge-
 nēali p̄pha in isto psalmo orat
 pro se et aliorū salute et primo
 ostēct diuinam clemenciā de m-
 de hortatur ad contēptū terreno-
 rū et amorem celestū siue eter-
 norū p̄pter miseriam huius vi-
 tē et breuitatē annorū nostro-
 rum **Consequēter** petit diuina
 sapiā illustrari interius in mē-
 te et p̄ eam exterius dirigi in
 opere **Sentencia** in speciali

Qua habitat in ab-
 iutorio altissimū :. 89 90

Actōr ps. Moyses legislator. f. p. d.
Matecia p̄tectio dñi in
 tēptacione hoīs in ip̄o speran-
 tis **Intencio** vt exemplo xp̄usti
 et fiducia sui auxiliij discamus
 tēptaciones vincē **Dñi** in ge-
 nēali p̄pha in isto psalmo spe-
 ciatī in dño in tēptacōe et pug-
 na p̄mittit p̄tectionē dñi; ex
 p̄tectione victoriā et ex victo-
 ria coronam.:

Bonū est sperari dño 90

A. sp. moyses legislator f. p. d.
Ma. laus dei p̄ bñficijs crea-
 tionis impiorū p̄dicō ac iustorū
 retribucō **Intē.** mouē homines
 vt sit ḡius de bñficijs et eua-

dat penā dāpnacōis **S. in** ge-
 nēali p̄pha hic inducit ad dñi
 noīs laudē p̄ bñficio creatōnis
 oīm rez a deo maḡifice factatū
Deimō loq̄ de migratorū siue in-
 p̄iorū p̄dacione et gratorum siue
 iustorum retribucione.

Dñs regnauit decore 92
A. sp. moyses legislator f. p. d.
M. regnum xp̄i **In.** Houē ad
 laudē dei qui nob̄ dat victoriā
 p̄ xp̄m **S. in** generali p̄pha in
 isto ps̄ loq̄ de xp̄i regia p̄tate
 regni stabilitate regni etiā di-
 laticōe valida impugnacōe
 et p̄secucōe vitate et sanctificacōe

Deus vlcionū dñs

A. sp. moyses legislator f. p. d.
M. iudiciaria p̄tās xp̄i quam
 exēcēbit in futuro **Intenō** mou-
 uere sanctos ad pacienciā vsq̄
 ad retribucionem futurā **Sen-**
 in genēali p̄pha ī isto psalmo
 orat in p̄sona fidelū vt ab im-
 p̄ijs et a p̄secutoribz sup̄bis qui
 dñam sciam et p̄uidētia; circa
 ista infeciora negant libere nē
 declarando diuinā p̄uidēciam
 ad actus humanos se extende-
 re et omnia agnoscere **Conse-**
 ter hortat sanctos ad paciē-
 ciam vsq̄ ad retribucōz futurā
 ostēdens dñū auxiliū sc̄p̄ eis
 assistē et mltiplicē cōsolacionē
 in doloribus exhibē **Ultimo** q̄-
 rit et q̄stioz soluat q̄re deus p̄ci-
 pit in p̄nti iustos laborare et p̄-
 mittit malos iustos affligere.

94 **¶ Venite exultemus domino:**
¶ Actoꝝ ps̄. p̄pheta David **Mate**
ria mutatio ab dei laudem et
sic concordat cū int̄tione que
est laudare et ad dei laudem in
uitare **S̄n̄a** in gen̄e p̄pha p̄o m
uitat ip̄m humiliter et deuote
ad dei laudē ouenire et h̄o p̄pter
eius regiā dignitatē et insup̄ra
bilem potestatē eius eminentē
bonitatē **Consequenter** iuuat
ad eius deuotā adoracōz. coram
ip̄o humilit̄ p̄stracōm. p̄t̄ordi
alem ploracionē p̄pter benefici
orū exhibicōm **Ultimo** ista facē
nolentibus cōminatur eternā
dampnationē **Volens** ex h̄is
inducere et incitare populum
maxime hebraicū ad obediendū
ip̄o humilit̄ et deuote n̄e in p̄
nam imp̄diatur ab ingressu tē
re viuencium sicut patres illi
us populi imp̄diti fuerunt ab
ingressu terre p̄missionis p̄pter
rebellionem eorum. **¶**
¶ Cantate dño canticū nouū
¶ Actoꝝ ps̄. 5^m **Iheronim^m** et heb
Moyses legislator fidelis pro
pheta domini **Materia** Aduen
tus x̄pi in carnem **Inten^o** mo
uere fideles ad fidem incarnaci
onis x̄pi **Sentencia** in genera
li. **¶** p̄pheta in isto psalmo mu
tat omnes fideles propter x̄pi
aduentum in carnem ad ip̄i
us laudem et precomium **Indu**
cit ad eius debitū obsequium ad
hoc inducit motū principium

¶ Dñs regnauit exultet terra 96
¶ Actoꝝ psalmsi sc̄i d̄y **Iero.** et heb
moyses legislator et fidelis p̄phe
ta dñi **Materia** in mutacōe futu
ra in mundo imminente finali iu
dicio **Intencio** mouere fideles vt
illud finale iudiciū horrendum
semper habeant pre oculis et ca
ueant a peccatis **S̄n̄a** in ge
nerali p̄pheta in isto psalmo de
scribit nob̄ generalē dñmū ad
uentum ab eius iudicium ad cō
fusionem reprobatorum et exul
tacionem fidelium
¶ Cantate dño canticū nouū 97
¶ Actoꝝ psalmsi 5^m **Iero.** et heb
Moyses legislator f. p̄ d. **Mate**
ria **Intencio** **Sentencia** in ge
nerali vt supra in primo c̄itate
¶ Dñs regnauit i iherosolymis 98
¶ Actoꝝ psalmsi p̄pheta david **Mate**
ria reuocacō malorū ad x̄pm
cōsistendum et prouocacō bono
rum ad ipsum exultandum **In**
tencio dilatacio honoris et no
mine domini **Sentencia** in gene
rali propheta in isto psalmo an
nunciat cūsti potestatem regiā
Inuitatq; hoīes statuū diuer
sorū ad diuinam laudem.
¶ Iubilate deo omnis terra 99
¶ Actoꝝ psalmsi secundum Augu
stinum david. secundum Iero
nimum et heb moyses legisla
tor. **Materia** confessio diuine
laudis **Intencō** et **Sentencia**
mgnali ē amonē generalit̄ oēs
dñm laudat et laudādo exultat

100 **M**isericordia et iudicium

A. p. p. d. **M**. forma et exemplum recte viuendi cuiuslibet plato et principi **I**n. moue appetere bona que decet platum et principem et abicere mala illis bonas utaria **D**e. m. gnali p. hic forma et exemplo ipsius regis dauid docet omnes platum et principem uti bene sua potestate puta ut se deuote habeat at erga deum munde et honeste ad se ipsum iuste ad ipsum sibi subditum bonos sibi associando et malos repellendo :

101 **D**ne exaudi orationem meam

A. p. p. d. **M**. Augustinus propheta dauid uel **S**. aliquos alios alius sanctus propheta **M**. oro uere penitentis et uiam deuote imploratis **I**nter. mutare peccatores ad penitentiam **D**e. m. gnali propheta hic loquitur in persona cuiuslibet uere penitentis et ad dominum clamantis per sua liberacione a peccatis et multiplicibus miseris :

102 **B**enedic anima mea domini :

A. p. p. d. **M**. dauid **M**. enumeratio beneficiorum dei **I**n. moue ad deuota laudem per tantis beneficiis exhibitis **D**e. m. gnali propheta hic in persona cuiuslibet fidelis exorat humanum scilicet spiritum angeli tam uniuersitate creaturatum ad deuote laudandum deum enarras et enumeras multitudinem beneficiorum fidelibus exhibitum

103 **B**enedic anima mea dominum

A. p. p. d. **M**. prophetam dauid

Materia enumeratio operum et platum aliorum beneficiorum dei uniuersae creature exhibitum **I**n. moue ad laudem dei per huiusmodi opera et beneficia **D**e. m. gnali p. mouet seipsum et exemplo sui omnes homines ac creaturas ad glorificationem dei propter ipsius dei magnificentiam quam euidenter ostendit in ordinata mundi per se productione et in debita creaturatum uiuentium provisione in cibationum scilicet administratione horum preparatione et temporum dispositione

104 **C**onfitemini domino et uocate

A. p. p. d. **M**. Augustinus est propheta dauid **S**. Hieronymus uero et hebraei alii quos propheta sanctus **M**. recitatio beneficiorum dei ipso tempore quocumque patrum exhibitum **I**n. moue fideles ex consideratione horum beneficiorum mirabilium deum semper timere amare et laudare **D**e. m. gnali propheta exorat ipsum ad laudem diuinam ex recordatione beneficiorum tunc abrahe iacob Joseph moyses et Josue exhibitum beneficia sunt ista terre chanaanorum promissio contra hostes foris protectio ipsorum in terra egypti multiplicatio a seruitute egyptiaca liberatio ipsorum in deserto sustentatio ipsorum in terris promissa cum gaudio reductio

105 **C**onfitemini domino quoniam bonus

A. p. p. d. **M**. uel alius sanctus propheta sicut dictum est in psalmo precedenti **M**. recitatio beneficiorum malis et misericordis exhibitum

In mouē ad laudē dei ex afide
tate hmoi bñficiōū mal et m
āns exhibitorū In mouere ad
laudē dei ex afidētate hmoi be
neficiōū et oī conatu cauē ne
quis fit immemor bñficiōū et
fit d numero mētoz **S**i gnali
p m isto psal mutar ipm ad
dei laudē p bñficijs exhibitis
bonis et malis et eciaz mgtatis
Vñ recolit dimorū bñficiōū ex
hibitorū malorū capiēcū mē
titudinē pene ipius inflectēgu
tate ppter iporū peccatoz omis
sionū excessū mētitudinē et mēti

Cōfitemi dño **t**udmē

qm bonus et 108

Ap p d. vel aliqs alius ppha
sanctus vt dictū est in pceden
tibz. **M**gntum actio qñmā
qz liberatorū dimittit a pial et
angustijs In mouē ad laudē
dei ppter hmoi redēpcōz. **S**i m
gnali p m isto psal mutar ad
dei laudē et ad grārum actionē
pmo liberatos a qbuscūqz pial
gnalit. de mō omunē liberatos
a qbusdā pial spēalit videlicz
a pialo in itinē deuacōnis ab
hostibz captiuacōis corpial m
firmitatis m mari et flumibus
tēpstatas terre sterilitatis et dil
sencōis inter ocuēs **I**stā sūt p
tiala q magis oumāter solēt
hoībz accidē et ab eis dē ab om
nibus alijs deus ipsū deuote m
uocātes eisdē adiutorū et aux
iliū m plosatas solet ex paterna

et elemēcia immēsa liberare et de
h° nullus oīno debet diffidē h
plene afidē et firmiter sperare
Si m speciali pbi sciēdū est q
ps iste inducit ad grārum acti
onē non solū a pial liberatos
h et alios p ipsos **E**t ideo con
structio pme partis incipit ibi
Quia redempti **C**ōfitemi dño
oīs fideles vtroqz mō scz pecc
cata et laudes dicētes h° qm bo
nus est dñs et suavis et vere qm
in seculū id est eternū est mi
sericordia eius qui ideo est tēpo
raliter super oīs homīes vt vi
uāt cū angel eternū. **E**t qā
ego dico de boīrate et mīa eius
dicūt nūc oīs q redempti sūt

Paratum cor 109
meum deus.

Ap p d. **M**a grārum actio de
pacifico statu egm israhel In
mouē fideles vt omēz victoriāz
de iniicijs liberacōz de tribulaci
oibus et abūp a deo solo ecog
noscat qā vana est salus hoīs
Si m gnali ppha m isto psal
Exultat m dño et grās agit deo
de estitucōe egm israhel m bono
statu tpe suo victoriā habita de
abūlaris suis Inmēs m fine
illā victoriā vtuti dme attribu
endā sic exemplo illius dauid
et pphē qlibz bonus platus secu
laris vel religiosus dēt exultare
m dño et grās agē de bono et pa
cifico statu subditorū suoz hīa
victoriā d abūlaris scz pagais

vel hereticis pſcatoribus malis
xpianis vel ſpiribus malignis
et iſtam victoriã non ſibi aſcri-
bere ſed vnti diuine attribue

Deus laude meam ne ta
A. p. p. d. M. paſſio xpi Inten^o
moue iude et ppli iudaici mali-
tia declinare xpi huilitate imi-
tari S. in gñali pphã loq̄t de
ſua paſſione recolens iude p di-
toris et ppli iudaici maliciã et
culpam in reddendo ſibi multi-
plicia mala p multis bonis eis
in penſis. ſubiūgitq; penã debi-
tam multiplicem multipliciter
eis inflictam

Dixit dominus domino 109
A. p. p. d. M. Mater ſublimacō
xpi tam ex pte humanitatis q̄
ex pte diuinitatis. Inten^o mo-
uere fideles ad ſubieccō; tã ſub-
limis dñi S. in generali pphã
agit de ipſius xpi exaltacōne a
deo patre in ſua bñdicta aſſen-
ſione de inimicō; ſuorũ plena
ſubieccōne. de aplo; aliorũq;
discipulorũ de monte ſion ex-
unciũ in quo recipēt ſp̄m ſanc-
tum docēdi p̄ate et miraculoꝝ
opacōe de eius vniãte in natu-
ra cũ patre et eterna geneacōe
de etno ſacerdotio de eius fina-
li iudicō de cuius iudiciãre po-
teſtatis cauſa et racōne

Confitebor tibi dñe in toto
A. p. aliq; p. ſanctus M. opa

dei magna et mirabilia et ſignã
ter opa^o dei mirabil in opũ ſuo-
rũ magnorũ et ad omnẽ eius
voluntate et intencōez factor. Et
ſpecialiter racōne ſacramenti eu-
chariſtie quod eſt cibo ſpũalis
in vita pſenti et introducit ad
beatã vitam in futuro qđ ſacra-
mentũ xps tẽpe redēpcōis imi-
nente hoc a paſſionis inſtituit

Beatus vir qui 105
timet dominum

A. p. aliq; p. ſanctus M. emu-
ntracō bonorũ et malorũ in pſenti
et in futuro iux epigencã meri-
torũ et demeritorũ maxie operũ
miſericordie. Inten^o moue nos
ſemp hñe pre oculis mentis pmi-
acōem bonorũ pmeritis et puni-
cōem malorũ p peccatis vt per
hoc declinemus mala et facia-
mus bona Vel etiã inten^o eſt
moue nos alit ad xpi timorem
allicere ad opum miſericordie
exercitacōnem ac futuri iudicij
preparacōem Sentencia in ge-
nerali propheta loquitur de bea-
titudine et felicitate quam ha-
bent in vita pſenti et futura
iuſti dominum timentes eius
precepta cum inteno affectu in-
plentes poſſume in opibus
miſericordie ſeſe exercentes et
de pena impiorum qui in iſtis
exitecũt negligentes

Laudate pue 102
dñi dominum

Apsalms aliq̄s p̄pha sanctus et
duotus **M**laus dei ac exalta
humiliū. **I**ntens mouē ex hoc
ad diuine laudis p̄coniū **S** in
ḡnali p̄mouet deuotos dei mi
nistros vt laudes dei iugit a
c̄ctis p̄tibz m̄di dictāt rōne
sue excellentis p̄uidēcie q̄ ad
sc̄am de p̄ssos huiles et despec
tos in vtroq; sexu aliq̄n suble
uat ad statū gl̄ie et honoris.

In exitu israhel
de egipto. 110

Apsalms aliq̄s p̄pha sanctus **M**
b̄sicia et miracula a deo p̄lo
israhel in exitu de egipto exhi
bita. **I**n mouē fideles ad dei
laudē ex cōsideracōe illorū b̄sici
orū et miraculoz. **S** in ḡnali
p̄pha omemōis b̄sicia a deo
exhibita populo israhelico in
exitu de egipto q̄ sp̄ualiter fuit
populo xp̄iano in exitu a pecca
to dicit ex h̄is noi diuino nō
alteri gloriā et honorē esse tri
buendū **O**stendēs insup ad
rare ydola et in ip̄a cōfidē esse va
nitatē s̄ adorare deum et in ip̄m
cōfidē esse magnā vtilitatē quia
cōsequit̄ q̄s p̄tionez ab ip̄so
et benedictionez in temporalibz
et in dubitanter in sp̄ualibus.

Dilexi quoniam
exaudiet d̄ns. 114

Actor psalmi propheta dauid.
Materia exaudicō orōis pro
liberacōe a malis **I**n mouē ad
laudē dei pro huius liberacōe

et ad deum recurre p̄ oracionez
in oī afflictioe **S** in ḡnali p̄
hic i p̄sona cuiuslibet fidelis qui
ad magnā et instantē p̄tione
suā de p̄funda peccatorū fouea
et afflictione sp̄uali seu corpora
li se diuinitus esse liberatū ecog
noscens b̄sicia d̄ma recolat et
se esse exauditū a d̄o ecognoscit

Credidi propt̄
q̄ locutus sum 115

Actor psalmi propheta dauid
Materia constancia fidelū ac
sanctorū martirū in fide **I**ntens
mouē ad dei laudē p̄ dono fi
dei et cōstācia martirū **S** in gen
erali p̄loq̄ hic in p̄sona mar
tirū in victoriā q̄ crediderūt et
non obstantibz magnis et mul
tis tribulacionibz tpe p̄secuti
onis publice confessi fuerūt et
gloriosam mortem p̄ xpi noie
et catholica fide sustinuerunt

Laudate dominū
omnes gentes 116

Actor psalmi aliquis propheta
sanctus. **M**ateria aduētus xpi
p̄missus in carne **I**ntencio mo
uere nos p̄pter implecionē pro
missi sc̄; effectus ic̄nacōis ad
dei laudem **S** in ḡnali p̄pha
inducit om̄s tā iudeos q̄ gen
tiles ad dei laudem propter ad
uentū xpi in q̄ repacō hoīs per
p̄phas misericorditer promissa
fuit adimpleta et confirmata

Confitemi d̄no
quoniam bonus. 117

Apsa p. dauid **M**. bonitas dei
multipliciaq; ipsius bonitatis di
uine beneficia nob exhibita **I**n
mouē laudare deū et alios ad
ipsius laudē puocare. **D**em in
gñali ppha in persona fidelium
mouet et incitat om̄s ostendi do
mino rōne sue epimie bonitatis
et m̄ie quib; exaudiat om̄s in
uocātes eū in tribulacōe et pse
aucōe **V**n̄q; solo dicit esse ostē
dendū et sperādy q̄a solus prest
tat salutē et exaltat **D**ep̄catur
etiā sibi appetitū portas iusticie
sc; libros sacre scripture q̄ sunt
porte vere iusticie sc; ihu xpi la
pides angulares a iudeis t̄pro
bati **I**nuat cōseq̄nter om̄s fi
deles ad dei laudē et dicunt so
lēpnū deuotam celebracionē.

U Beati immaculati 118

Actor psalmi aliq; ppha sanc
tus qui ex p̄sencia sp̄s sancti et
sp̄alis gr̄e sine fuit epimie de
uocōis totusq; ardens in amore
d̄mo **N**ā p totū psalmū p mo
dū or̄tis et supplicatis familia
tissime loq̄r cū deo sic dulciss
mus et dilectissimus filius cū
patre. **S**eruus cū amantissimo
d̄no suo qui eū de malo huius
seculi pura mortis eripuit et in
statu vite et gr̄cie posuit **N**ā
tercia sepius t̄p̄ta peticō infor
macōis diuine sc; sacre scrip
ture in veteri et nouo testamen
to ostente vt ipsam intelligat et
intelligēdo ope p̄ficere studeat

In mouē fideles ad laudē dei
p̄ multiplicib; beneficijs humano
gñi exhibitis **S**. i gñali ppha
in isto ps̄o tanq̄ fidelis et deu
tus deū sincero et puro amore
tota mente diligēs de h̄js om̄
nibus q̄ sūt mūdi p̄ dulcedine
amoris d̄mi nichil appetēs sū
mo cordis de h̄derio cupit bene
p̄uocē viuere immaculate et be
ate viuē et sic puenire ad beati
tudinē patrie **E**t q̄a illā vitam
bonā vtuosam et immaculatā et
br̄am ex se non p̄t at̄gē rati
one sue ignoācie et cecitatis fra
cōne impotēcie et fragilitatis in
cōne iniquorū et malignancium
a bono t̄rahēctū p̄secucōis ml
tiplicitatis **I**so rōne ignoācie
et cecitatis n̄cario indiget ali
quo directiuo sc; aliq̄ lege q̄ do
teat homines declinare a malo
et facē bonū **E**t ista lex ē sc̄p̄a
sac̄ d̄mitas euclata in qua ostē
nendur p̄cepta mādara directi
ua in operibus iusticie sine ad
obtinēdum premia vite eterne
Indiget racione impotēcie et fra
gilitatis aliq̄ roborate et oforā
te et istud est gr̄a diuina que
uiuificat roborat et oforat **I**n
diget racione iniquorū et ma
lignancium a bono t̄rahencium
vt eorum impedimentum tollat
Unde magno cordis de h̄derio
iugit orat et petit peticōezq; suā
ex habundancia amoris et m
tonsi de h̄derij fr̄q̄nter t̄plicat

Ut deus intellectū suum eleuet
ipm̄q; illuminet et illustret vt
legē istā binam et sacā scriptu
tam d̄mitus reuelatā intelligat
et grā sua ipm̄ viuificet ofortet
et roboret vt ipius legis p̄cep
ta et mādata intellecta ope ad
impleat p̄secutō; et impedimen
tum iniquū tollat vt ip̄e ab in
ceptis nō d̄sistat **E**t in hīs vi
deō d̄sistere tota materia huius
psalmi in gn̄ali vt patet ex ser
uie l̄e et durat vsq; ad ps̄m Ad
dominū cū tribularer. **D**ocatur
em̄ ps̄ alphabeticus cōtinēs vi
ginti duos octonarios s̄m nu
merū alphabeti hebrayci et om̄s
vsus p̄mi octonarij incipiūt a
p̄ma l̄e alphabeti hebrayci sc̄z
aleph **E**t om̄s vsus sc̄cūdi a se
cūda l̄e sc̄z beth et sic de alijs
S; ad huc ad maiorē et clariorē
int̄lectū h̄e huius psalmi
sūt aliq̄ p̄cognoscēda **E**t p̄mo
q̄ p̄ legē intelligatur sc̄p̄ta in
nouo et veteri testamēto cōtinē
v̄tate sp̄s̄sancti a sup̄nis p̄phe
tis et factis eleuata et inspirata
in q̄ rep̄itur boītas sup̄ aurū et
argētū et om̄ez lapidē p̄ciosum
suauitas et m̄nēla iocūditas su
per mel et fauū **E**t in ip̄a lege
cōtinēt eloq̄a et s̄mones p̄cep
ta et mādata dei q̄ dirigūt
hoīez in via p̄ntis vite ad obti
nendū p̄mia vite et̄ne **I**bi enī
homo docet declinare malū et
facē bonū **E**t sūma v̄tas q̄ nul

lā cōtinēt falsitatē cū sint a p̄m̄
ma v̄tate d̄r̄uata sc̄z ēq̄ula v̄t
tatis **I**usticia q̄a nullā cōtinēt
obliq̄tatē **S**ūt em̄ a iusto p̄m̄
mo iustissimo iudice q̄ nō p̄t
obliq̄ri nec abduci p̄mulgata
Mirabilia testimoīa q̄a sūt in
taul̄ prodigijs et signis miris
cāq; d̄mis testimonijs cōfirma
ta **I**ustificaciones quia cōtinē
nēt iusticiam perfectam deo
et proximo faciendam et petē
te ipsam legem vt quis veniat
ad cognicionem et noticiā ip̄
sius legis et mandatorum ip̄
sius vt possit eam et ip̄ius mā
data dei gracia cooperante in
telligere et opere ad implec̄ per
verbum et eloquium in quo di
c̄t sperandum intelligitur mul
tiplex cōsolatoria scriptura pro
mittens vitam beatam et glori
am celestis patrie omnibus fi
delibus legem et mādata ob
seruantibus post presentes tri
bulacōes et aduersitates d̄no
patient̄ tollerēt **E**t ex illa spē fi
deles opp̄ssi et afflictī multipli
c̄t cōsolant̄ int̄m q̄ non solum
patient̄ s̄ etiam gaudent susti
nent adūsā in p̄nti etiā p̄mit
tit grām et cōsolacō; in adūsīs a
deo cōferri et p̄sertim om̄i
homini ex corde desideranti spe
tanti et petenti **U**nde psalmus
adiuuabit eos d̄ns et liberabit
eos et eruet eos a peccatorib; et
saluabit eos q̄a sperauerūt in eo

177

eos et erit et eos a peccatoribus
 et saluabit eos quia sperauit in eo
Unde deus per scripturam promittit
 prophetis et sanctis se velle assistere
 et succurrere in omni necessitate
 et confortare quicquid expedit homini
 pro eterna salute dummodo peccat
 desiderijs intensis et quod sibi ne
 cesse fuerit exprimat suspirijs et
 verbis cordis per petere iustifi-
 care intelligit animam a culpa pur-
 gare et gratiam offerre et honorare suam
 gratia a robore et confortare Et ibi
 est de viuificare Nam gratia vi-
 uificat animam; confortat et roborat
 sicut anima corpus et per eam homo
 facit opera viua et digna vita et-
 na et principes intelligunt principes
 per tyranni heretici et omnes mali
 qui frequenter persequuntur bonos
 et tractant aduincere qualiter possunt
 sunt homines sanctos et deuotos
 retrahere et impedire ab implecione
 diuinorum preceptorum deicere per ne-
 gligenciam et contemptum ipsorum allicere
 trahere et impellere ad peccatum **N**on
 tandy est quod ubi dicit hoc bonum
 vel istud factum puta custodui man-
 data tua vel toto corde exquisi-
 ta vel hoc malum vitauit vel tali
 modo restitit et sic similia sit sua
 interio et sub intellectu deuota
 et macta supplicaco **D**omine deus
 fac et adiuua ut sic per gratiam fiat
 ut sic faciam quemadmodum multi fi-
 deles sancti et deuoti fecerunt in
 quorum persona propheta loquitur
Trans deuote per aliquo quod mul-

tum appetit sepe verba repetit ut
 ostendat maiorem defectum et de-
 siderium petitionis sue **N**am flama
 manet feruore animae respectu
 rei tantum desiderate in se sine
 repetitis petitionibus continere non
 potest et hunc modum habet propheta
 per totum istum psalmum ut clare patet
 inuenti **P**ropterea quod est etiam ad-
 uertendum quod in hoc psalmo quedam verba
 imposita inueniuntur quae pene ibi sig-
 nificae videntur scilicet lex testimonia vie
 mandata iustificaciones iudicia
 sermones et eloquia modo qui elo-
 quia custodit procul dubio sermo-
 nes iudicia iustificaciones manda-
 ta testimonia et legem obseruat
Sed varietas horum verborum in hoc
 psalmo ideo ponitur ut fastidium euitetur
Divina vero et significatio predic-
 torum sepius replicat ut maiore
 affectu intentione deuocione et spec-
 tu rei tantum desiderate ostendat et
 oratio petentis citius exaudiat
Ad singularem igitur huius psal-
 mi commendacionem et ut ad ipsum
 fidelium habeat sinceram dilectionem
 trahat affectu exerceat orantis
 deuocione **N**otanda sunt verba scrip-
 ta in glosa ordinaria in prologo
 istius psalmi **Q**ue sunt ista psal-
 mus iste institutus est fidelium pro-
 adibus omnium peccatorum appo-
 tecta spiritus sancti qui quanto in su-
 pericie videtur apertior tanto misterio-
 rum altitudine profundior **U**bi
 vox generalis loquitur modo pro-
 fitendo quod accepit modo iterum

spesado q̄ metuit. Et est ps̄ hic
filim̄is v̄bis c̄textus nulla t̄n
cōfusiōe p̄mixtus sed nouitate
reū l̄as mutatis exp̄licatus to
tus morali doctrine in signis.
Om̄is autē moral̄ doct̄a sua
uis est in qua hic ps̄ eminet.
Alij namq; ps̄ali t̄q̄ stelle mi
nores aliquatūlū lucēt. Iste ve
to q̄h sol pleni lum̄is merid̄ia
no colore feruens totus morali
dulcedine resplendet. Et est per
litteras hebrei alphabeti dige
stus. Vbi s̄c̄ p̄ueri in p̄mis l̄as
vsū discēdi sumūt ita et nos hu
ius elem̄ti vsū vsq; ad matu
ritatem discamus. **Hec Augusti**

C Ad dominum cum tri
bularer clamaui

Acto psalms aliquis propheta
sanctus. Matera clamor p̄mo
tētis p̄ficēq; cupiētis. Intē mo
uē hoīez ad p̄ficēdy exēplis ser
uoz dei quis de mortuis viuos
dñs ip̄e fecit t̄q̄ carbonēs va
statores. Intē in gn̄ali p̄. hic
in p̄sona cuiuslibet fidel̄ educti
de vanitate et malis tuus seculi
m̄cipiētis iam ascēdē cupien
tisq; p̄ficere ac soli deo iherere
paciētis linguas aduersancū cla
mat ad dōm̄. et linguas istorū
libēt vehement̄ ec̄iā oquet̄ q̄
in hac vita diuicius cōmorans
malozū om̄ixione t̄m p̄graua.
Et nota q̄ licet q̄dus vel ascen
dēciū vel descēdēciū sūt q̄dus
tū qui in h̄is quideā psalms s̄c̄

quetib; p̄fiti sūt ascēdētes t̄m
signāt. Est autē hic ascēsus sp̄i
alis qui fit nō p̄dū passio sed
p̄ motōe affectuū vt de virtute
in virtute ascendat vbi caritas
mouet pedē. Ideoq; q̄nto quis
plus diligit t̄to magis ascen
dit. Et ideo ogtue p̄ponit c̄t̄iā.
q̄d est epulacō mēt̄is habita p̄
et̄nis. Et est sensus hoc ē c̄t̄is
graduum id est mentis epulacō
de ascensu spiritali quia sp̄i
tuales gradus sūt isti. quideā
autē graduum fit distincō vt
per hoc exp̄licet sacramētū no
ui testamenti et significet vti
usq; sacramenti doctrinā m̄h̄is
gradib; ot̄neci. Septenarius
em̄ ad v̄tus testam̄tū ē fecit. octo
narius ad nouū vt sup̄ in plo
go huius libri est dictum. Et
sunt h̄i quideā gradus sicut
in templo salomonis t̄t̄idem
erant gradus quibus ascēdē
batur in templū q̄d est figura
celestis templi q̄ h̄is gradib;
ascenditur. Primus autē gra
dus est a malis seculi exire et
vniuersē vanitati renūciare.
Incipit enim profectus est car
nalia vicia relinquare et domi
no inherere et tūc homo m̄cipit
pati linguas aduersancium et
detrahencium et quasi consulē
do a salute aduertencium

110 **C** Leuaui oculos meos

A. p̄sa. aliq̄s p̄ sanctus **M.** p̄s
 tulacio smi auxiliij a tribulaci
 one **In.** mouē fideles vt in t̄bu
 lacōibus p̄ orō; ad deū reuer
 ſat et deus eius protectione et
 auxilio cōfidat **S.** in gnali. p̄
 in p̄sona tribulati in t̄ptacōni
 bus et p̄ual' cōstituti ad deū et
 ad ciues celestes leuat oculos
 mentis **P.** etiq; adiuuari eoz
 p̄ribus et meritis ne mēs eius
 alicui t̄ptacōi et impūgnacōi
 succūbat **A.** firmat etiā q̄ orā
 uit ostendēs indubitatē v̄tatē
 auxiliij impetare **S.** cōs. ḡdus ē
 petē smam p̄tectionē **D.** em̄
 em̄ c̄piens cui p̄ic̄a occurrunt
 exp̄icē dēt smū auxiliū :
C. letatus sū in h̄is q̄ dicta :
A. etor. p̄sa. p̄ d̄ **M.** desiderū ce
 lestis p̄cie **In.** mouē et incitare
 fideles ad h̄mōi desiderū h̄m̄y
S. in gnali. p̄ha in isto p̄l' in
 p̄sona cuiuslibet electi gaudet
 se ad sup̄nā ciuitatē sc; celestē
 iherusalē esse venturū de q̄ mul
 ta a ml̄tis audiuit **V.** bi iā om̄s
 cōciues angeli et sancti sc̄ura
 p̄p̄eritate cōsistūt et cū d̄no in
 iudicō iudicabūt **I.** oq̄tur q̄ ad
 ip̄os ciues celestis iherusalē vt
 ec̄cie militātis illic ascēsūs op
 tēt habūdātib; pacis **T.** c̄ius
 ḡdus est magnū gaudiū quod
 habet vir sanctus eo q̄ se et ali
 os vid; in ec̄cia pura mētē vsari
172 **C.** Ad te leuaui oculos meos
A. p̄sa. p̄ha. sanctus **M.** Maria

rearsus ad deū p̄ om̄cō; in tri
 bulacōe sc; in opprobrijs et de
 spectione a sup̄b **In.** mouē fide
 les vt inter q̄libet angustias
 constanter de d̄no p̄sumant q̄
 eadē misertus **S.** in gnali. p̄ in
 p̄sona tribulati in t̄ptacōnib;
 et p̄ual' cōstituti ad ip̄m deū
 leuat oculos mentis implorans
 eius miām et suffragiū quia ab
 insultantib; chopus affligitur
 passionib; et anima despectu e
 opprobrijs multis **Q.** uātus gn
 bus int̄ quolibet āgustias cō
 stant d̄ domino p̄sumere de nec
 misertus exaudiat.

C. Nisi q̄a d̄ns erat in nobis ¹⁷³
A. p̄sa. p̄ d̄ **M.** liberacio per smū
 auxiliū a p̄ual' **In.** mouē fide
 les liberacionem nost̄ā non no
 bis sed deo attribundū **S.** in
 gnali. p̄ha hic loquit̄ in per
 sona illorū quā a magnis p̄ual'
 culis et cūp̄ms huius seculi li
 berati sunt **Q.** uātus gradus vt
 liberati a p̄ualis non sibi sed
 domino attribuant

C. Quā cōfidūt in domino ¹⁷⁴
A. p̄sa. aliq̄s p̄ sanctus **M.** spes
 firma et cōfidencia in d̄no **In.**
 mouē fideles cōfidē firmit̄ sem
 per in d̄no **S.** in gnali. p̄ in isto
 p̄lal' clamat et docet nob̄ i d̄no
 solū esse cōfidendū non in aliud
 huius seculi q̄a si cōfidetes p̄t
 dei et āgeloz custodiā ac assis
 tēcia; non p̄mittūt in aduers
 v̄tē p̄ntis moueri a stabilitate

Virutis & fidei nec vsq; quaq;
succubi p̄cat̄ insup q; bonis bon
na et malis mala pueniāt pro
ut meruerūt Sextus ḡdus est
s̄dēca fidelissimū xp̄iam solis
bissimis mōtib; opata quā ha
bet in dño ne zelet felices i h̄

In ouertendo seculo.
b̄ns captiuitatē.

A. p. a. sanctus M. gaudū et
osolacō de liberacōe spūali sc; a
peccator̄ vicul In mouē fideles
opa m̄e lic; sint adua & diffici
ha libent̄ p̄ficē p̄t̄ gaudia be
beatitudis etne **Dñi Cap. celū**
p̄parat̄ in p̄m̄io nichil a p̄ntib;
aspiracōib; dēt̄ sentiri max̄ie
labores mitigat in benignū ho
nem sumere S. in ḡali p̄pha
in isto p̄s̄ loq; in p̄sona illorū
qui d̄ma misēracōe de captiuita
te peccator̄ liberati sūt agūtq;
ḡias q; tanta ḡam sunt recepti
e eoz captiuitas omuata sit in
gaudū nec non ex spūsancti
ḡia ac effusione lacmaz̄ viam
penitēciā osecuti sūt. Septūus
ḡdus in figura veteris testamē
ti qd̄ p̄ septinatū notatur ad
xp̄i fuerhōne fidelū de captiui
tate Septimo capitalū vicioz
quasi redeunciū de babilonia
phētisat Sentēcia in sp̄ali

Dñi d̄ns edificū

cauet̄ domum.
Actoz psalmi h̄er Salomō filio
us dauid Na. spūalis edifica
tiō sc; ecclie in fide et moribus

In mouē fideles om̄e bonum e
omnez p̄fectū non ip̄is sed deo
attribuendy ab ipoz; p̄m̄ium
expectandy S. in ḡali p̄pha p̄
uidēs noui testamēti ḡam sc̄ili
cet eccliam et ip̄m̄ dei p̄ doctri
nam in fide & moribus amq;
bonis p̄p̄is vicib; ascubat vel
applicet sed dño largitorū loq;
eciā de sanctis ecclie doctoribuz
et de eoz fructu et p̄m̄io in p̄
sentū et futuro. Octauus ḡdus
in figura noui testamēti quob
octonatio numero signatur est
leticia ascensu sc; de edificaōe
& p̄ victu ecclie quā xps̄ edifica

Beati om̄s q; timēt̄ uic

Actoz psalmi aliq; p̄pha sancto
us Materia enumerat̄ aliq̄nū
bonorū de m̄casto timore timē
cium In mouē deū timore cas
to timere. Sentēcia in ḡali
p̄pha h̄ic bona aliq; timore cas
to deum timencium enumerat
eozq; b̄ndicat vt eterna lō ose
quantē. Bonus gradus est vt
pacifia castē timeatur qui so
lus edificat̄ custodit & exaltat
Sentēcia in sp̄ali.

Sept̄ expugnauerūt me

Actoz psalmi aliquis propheta
sanctus Materia ecclie p̄sens
ciō ab inicio Intencio mouere
fideles ad pacenciam Sen. in
geneali p̄pha i isto psal. Doe
tan̄ eccliam vt persequentes
& perturbantes eam scandalis
vel p̄urbacōib; paciēt̄ tollēt

63
nec tētur q̄ nouū hē q̄a ap̄
cipio semp̄ fuit n̄ extota eccl̄a
succubuit **S**biūgens p̄sequen
ciū q̄ p̄bāciū suū; damp
nacōm **D**ecimus ḡdus est vt
qui caste deū timet p̄ eo om̄ia
patient̄ seāt q̄ nuē expedit ec
clesie int̄ malos

De p̄fundis clamauī ad
Actoꝝ p̄s aliq̄s p̄pha sanctus
Nā **D**eō v̄e penitētiis p̄libera
tōe a peccatis **I**ntēcō mouere
hōes ad penitētiā **S**ua inge
nerali p̄pha in isto p̄s̄ i p̄sona
v̄e penitētiis clamat ad d̄m
vt a peccatoꝝ p̄fido libēt eum
allegās ip̄ius maḡa; m̄ia; v̄i
sperat cōseq̄ v̄nā **D**undecimus
gradus est p̄itētiā sup̄plicatō
q̄a in corpe nullus est s̄i pecca
to q̄ ideo v̄na seuitas est p̄abo
inclinari

Dñe non est exaltatū cor
Ap̄ p̄ d̄ **N**ā humilitas in
noꝝ cordis et exteriōꝝ opis **I**
ducē fideles ad ip̄ius huilitatē
Singniali p̄pha exēplo suo hu
militatem doc̄; p̄m p̄pianum
obstūgēs se inap̄e pene q̄ ma
ledictōi h̄ nō exatit̄ humilis in
tus q̄ extia **E**t si aliq̄d iactācie
in eo fuerit hortat̄ em̄ isrl̄ po
pulū sc̄; fidelē iugit̄ sp̄are in
b̄no q̄tenus adūsa seculi valeat
at tollere **D**uoddecimus ḡdus
est humilitas q̄m intus et ex̄ se
habere oñdit

Memento d̄ne dauid. 131

Ap̄ p̄ d̄ **N**ā edificatō eccl̄ie in
fide q̄ moib̄ **I** mouere vt nos
ip̄os q̄ alios edificemus domū
dei n̄ illud **T**ēplū dei sc̄tū est
q̄ estis vs **S**ingniali p̄pha
in isto p̄s̄ beclāt bonū **S**ider
rū boni p̄lati d̄ eccl̄ie edificatōe
in moib̄ et fide et de bō succel
fore in eccl̄ie eḡm̄te **I**n hoc p̄i
ḡdū iam humil̄ q̄ māluetus la
tagit de edificatōe sp̄ualis do
mus dei vt dauid ab l̄iā; fecit
qui post gradum humilitatis
agit de edificatōe domus

Ecce q̄m bonum et q̄m iō
cūdum habitare fr̄es

Ap̄ p̄ d̄ **N**ā f̄na caritas eccl̄e
s̄a edificas et opaginās **I**mo
uere fideles ad habēdā f̄nā
caritatē **S**ua ingniali p̄pha in
isto psalmo commendat v̄nitas
tem fraterne caritatis incūsti
ana religione declaratq; hoc
exemplis v; ex v̄ngētī p̄ciōh̄ t̄
dolescēcia q̄ iuauitate rois v̄i
litate ac d̄ine b̄ndicōis p̄mil
sione et etne vite **A**nātū dec
mus ḡdus est caritas p̄p̄m q̄
caritas habitare facit in unū v̄i
est benedicō et vita

Ecce nūc benedicite d̄m
Ap̄ aliq̄s p̄pha s̄us **N**ā m̄iā
taco ad d̄inā l̄ady **I**mutare fi
deles ad diuinā huiusmōi lau
dy **S**ua ingniali p̄pha omnes
electos ad diuinū culū et lau
dē diuinā mutat̄ eisq; dei b̄
dicōi; optat̄ **I** est caritas dei

de q̄ hinc agit sic sup̄ de caritate
tate pximi nō q̄ alia v̄tus sit
s̄ q̄a diuīfos habet actus

Laudate nomen dom̄i ¹⁰⁴
Actoz ps aliqs ppha sanctus
Mā laus dei et cā laud̄ Intē^o
mouē alios ad laudādy S̄ in
generalī ppha hic inuitat gr̄a
lit̄ fideles ad laudē dei magna
lia ip̄ius diuīsa omemoraōdo fl̄i
tatem ydoloꝝ destruendo eccl̄i
cultores edarguendo

Confitemi dño qm̄ bonus ¹⁰⁵
Actoz ps aliqs ppha sanctus
Mā laus dei et causa laudis In
tē^o mouē homīes ad dei laudē
S̄na ingn̄ali ppha inuitat p̄^o
ad laudē dei ex bñficijs colla
tis oībo gr̄alit̄ oībz exbenefi
cijs tollatis ip̄lo Nehl et v̄i
vūētē vita sensibili spūaliter

Sup flumina babilonis ¹⁰⁶
Actoz ps s̄^m aliquos ppha d̄
Mā templi destruccō et babilo
nia captiuacō Intē^o q̄ exem
plo populi israhelici q̄ rōe cap
tuitatis sue cōlis et afflictōe
multiplici flebāt et doleb̄ ant
nec carare potēāt carit̄i leticie
dolēs sup̄ destruccōe templi et
elongaōe a loco scō Sic mul
to amp̄ nos qui capti sumus ī
captiuitate dyaboli p̄ peccatum
mōle et in miserijs p̄ncis vite
flē et dolē sp̄ debemus nec vn
q̄ gaudē donec liberati eimus
et ad ciuitatē scām sc̄z ih̄lm̄ sē
nā puenimus S̄na ingenera

li ppha in isto ps̄ describit
templi destruccōm populi cap
tiuū lam̄tacōm et adūlancium
puicōm

Cōfitebor tibi dñe in toto ¹⁰⁷
Actoz ps p̄ d̄ Mā duota laud̄
exhibicō Intē^o ad laud̄ mouē
v̄bo et exemplo S̄na ingenera
li ppheta in isto ps̄ p̄mo bñfi
cia sibi adeo p̄stita p̄it se ī lau
dē scōm et exemplū et oībz exp̄
mit suū de laude desiderū

Domine pbasti me et ¹⁰⁸
Actoz ps p̄ d̄ Mā assurēctio ad
p̄fessionē laud̄ Intē^o mouere
huius em̄nēciā d̄na sp̄ cognoscē
et ad eius laud̄ debitā asurgē
S̄na ingenera li p̄z ex h̄ijs Mā
ppha in ps̄m̄ assurgit ad cōfel
hoēz sine laud̄ ex cōsideraōne
em̄nēcie sine laudis cōside
do sc̄z q̄ noticia d̄na oīa itime
et clarissime cognoscit sua d̄na
natuā v̄biq̄ p̄ns existit Cōse
quēt̄ etiā assurgit ad d̄i t̄uētē
ciā eiusq̄ sc̄z et ad detestacōm
oīum im̄q̄z

Exipe me dñe ab homine ¹⁰⁹
Actoz p̄ d̄ Mā malicia huius
mūdi In^o mouē d̄ū ad orādū
stra tot mala S̄na ingn̄ali ppha
in isto ps̄m̄ ī p̄sona eccl̄ie d̄m̄
desp̄cat vt a tēptacōibz et v̄p̄as
cōibz miq̄ hōis miserī dyaboli
h̄i bēt dicēs in futūo iudicō vn
dicta sup̄ eis v̄tūā q̄ paupes
inlanis eius motūo p̄sequūt̄
Domine clamaui ad te ¹¹⁰

A. p. p. d. **M.** a. d. e. a. c. o. t. r. a. m. a. l. a.
huius mundi singularit contra
malū et peccatū lingue **In.** ut
homo qui alias exptus est per
liguā se peccasse vel ad hoc pec
catū pñū esse exem^o dauid pe
niteat vt sic a reciduo p deuo
tam oracō; pseruet et a pena de
bita liberet. **Et** ex hīs p̄z **S.**
in gñali **Nam** p. in isto ps^o pe
tit suā oracōez exauditi et a pec
cato ligue ac a pena p p̄cō lig
ua debita i presenti et in futuro
infligenda preseruati

Doce mea ad dōm clamaui

A. p. p. d. **M.** et inten^o orare in
ter mala huius mudi **S.** in ge
nerali p. in isto psalmo in p̄so
na cuiuslibet fidel i mag^o afflic
tōe ep̄tis explicat cōsā deo an
ietatē animi sui p̄cedo duote ab
ea diuinitas liberari vt sic cōfōne
laudis dñe possit libē dñs ostēti

Dñe exaudi oracōez meā

A. p. p. d. **M.** lamētabilis peticō
ep̄tis in q̄ui peticōe m̄icōz vel
tēptacōe illicitoz motū **In.** tē
mouē ad oracōez et peitentiā **S.**
in gñali p. hic in p̄sona cuius li
bet fidel ep̄tis i graui p̄secucōe
m̄icōz visibiliū vel inuisibiliū
vel tēptacōe graui illicitoz mo
tū occasione p̄cōz clamat ad
dōm ne cum hūo suo velit in
tate iudicium velocitq; veniē
ad veniā petit ac notā sibi fieri
viā puenēdi ad vitā eternam

Benedictus dñs deus meus

A. p. p. d. **M.** gñāz actio p hū
ficijs exhibitis i tēptacōe et pūg
na **In.** mouē ad grāz accōez p
victoria habita **S.** in generali
p. hic in p̄sona cuiuslibz fidelis
dño adiutorio habita victoria i
bello de hostibz visibilibz vel i
uisibilibz surgit ad laudem dei

Exaltato te deus

A. p. p. d. **M.** allegacōe rācōnum
laudis diuine hoc est illa quo
merito debet exaltare mentem
nāz ad laudandy deū magifice
In. mouē ad huius laudē **Ex**
hīs p̄z **S.** en. i generali **Nam**
p. in isto psalmo deū laudat
et ad eius laudē alios exārat
Sententia in speciali

Lauda anima mea dōm

A. p. p. d. **M.** spes et pla
na cōfidecia in deo et nō in hoīe
ponenda **In.** mouē fideles q; cō
fidecia in hoībz est fugiēda p̄t
saluandi in possibilitatē et adiu
torij breuitatē sed cōfidecia in
deo est amplectāda p̄t eius sū
mā potenciā sapiāz clemenciā
ac bonitatem **S.** in generali p.
hic cōsulit aīe sue et omnit oībz
in p̄sona sua deū laudat ne in
vanis oriet et qñ acq̄escēs cōfū
lio asseritq; laudatur deū mo
uetq; multis rācōibz in hoībz
inimne cōfidenz sed totā spem
in dōmno p̄nendā **Sententia**
in speciali p̄pheta in isto psal
mo alloquens animam suam
bicit lauda aīa mea dōmnum

146 **L**audate dōm qm̄ bonus
A. p. aliq̄s p. sanctus Ma alle
gacō racōm̄ diuine laudis **I**ntē
tio ad dei laudē mouē. Sūa in
generali pph̄a hortat̄ ppl̄m ad
honorādū dōm̄ ppter multa be
neficia per eum nobis exhibita
Subiūgit q̄ nec eq̄tas nec p̄
bitas idest supbi et cōumaces
in cōpōitū q̄ audaces de suis vi
ribz p̄sumētes ei placēt sed qui
eū timent q̄ in eius m̄ia speiāt

147 **L**auda iherusalem dōm̄
A. p. aliq̄s pph̄a sanctus Ma
muitacō ad laudē diuinā ecclē
trūphantis ppter bñficia sibi
exhibita **I**n iducē fideles hic
pūā mēte cōuersai at; deo dig
ne in hac peregrinacōe militare
et cōtinue ad celestem iherusa
lem q̄ syon suspiratē **S**ūa in ge
nēali pph̄a in isto psalmo allo
quē iherusalē q̄ syon supnā sc̄
trūphantē ecclē q̄a secūē iā ēd
bita ī cūibo suis deū iugi epul
tacōne collaud; enumeāt q̄nta
ppl̄o suo fideli noue legis ac ve
teris pius miserator indulserit

148 **L**audate dōm̄ de celis
Hunc ps̄ō quēdy p̄mittit Augu
stīns meditacō p̄ntis vite nos
sere in laude dei esse debet quia
epulacō sempiternē future vite
nūc laus dei eat q̄ nemo potest
p̄domius fieri futūē quā nō se ad
illū exerauerit mō ergo lauda
mus deū sed et rogamus laus
nostra leticiā habet oracō gemi

tū p̄missum est em̄ nob̄ aliq̄d
qd̄ nondum habemus et q̄a ve
ray est qui p̄misit in spe gaude
mus q̄a nondū habemus in desi
deracō gemibz laudemus. mō
in ecclēsia omēs qm̄ cōgregam̄
cū q̄sq; ad p̄p̄a q̄si cessat lau
dare dōm̄ non cessat bñiue h̄
semp laudat deū **T**unc desinē
laudat dōm̄ qm̄ a iusticia q̄ ab
eo qd̄ illi placet declinat **N**am
si a vita bona declin; lingua ta
cet vita clamat q̄ auēs dei sūt
ad cor eius quō em̄ aures nos
stre ad voces nostras sic aures
dei ad cognicōes nostras non
pōt autem fieri vt habeat mala
facta qui hēt bonas cogitacōes
totus ergo hō laudat dōm̄ cā
tet vix cātet vita cātet facta **E**c
ce ille ps̄ describit vniūsam cre
aturā laudantē q̄ t̄m hortat vt
laud; et q̄si inueniret tacētēs
laudē dñi **E**xhortat̄ vt surgerēt
et laudēt apt̄ em̄ laudate dōm̄
de celis **A. p. p. sanctus M.** enu
meracō creaturaz q̄ sūt sine lau
dis materia **I**n mouē ad laudē
p̄omia **S** in gñali p̄iuitat̄ oēs
creaturas p̄ paucoz enumeacōz
ad laudē dei. **I**sta autē iuitacō
nō ē nisi quēdy demōstrā q̄ oēs
creature sine laudis ē materia
Vn̄ intellectuales q̄ angeli q̄ hōi
nes laudāt p̄le intellectu vero
cātes laudāt in quātū ex sua
pulchritudīe q̄ v̄tute ducūt itōg
cōz dei q̄ p̄ osequis ip̄ius laudē

Cū enī ab intelligētibz cōsiderā
ē p ipā deus laudat & sic qd
amō laudat deū qā nob et an
gel sūt materia laudis

Cantate dño cātiā nouū 149
Actōe p̄s aliq̄s p̄pha sūs mate
ria iusticia ep̄cedēda i malos
iusto dei iudicō & scōz epulacō
Intēcō mouē sē hoc ad laudā
dū deū. Sūa i generali p̄pha
mūtat om̄s fideles ad cātibz
dño cātiā nouū p victōria p
fecta qm̄ habiq̄i sūt in sc̄do ab
uētū xpi ad iudiciū qā tūc sū
āi xpo regnabūt metnū et ty
rāni ac potentes huius q̄ ipos
affliperāt in corpe & aīa detru
dēt in infernū et hoc cedit ad
augmentū gl̄e electoz

Laudate dñm in sc̄is eius 150
Actōe p̄s aliq̄s p̄pha sūs mā
bificiū gl̄ificacōis tāq̄ p̄tis
fina causa laudis Intēcō mou
uē fideles vt vehementi de h̄da
tio anhelāt p venire ad loam
gl̄e b̄itudinis etne vbi iugi
ter sine fine valeāt ore et mēte
laudare deū. Sūa i generali p̄
ex materia. Mā p̄pha hoc pac
to extremo iudicō mūtat ciues
celestes ad laudē dei p̄petuā p
gl̄a b̄itudinis ip̄is collata. S
in spēali p̄mo i generali cōn i
speali et p̄mo pro gl̄a exibita
xpo et eius m̄te virgini gl̄ose
Sc̄do oībz spiritibz angelicis
Tercio hōibz electis in diuif
statibz p̄ctis. Sūa in spēali.

Sequitur cātiā Cōfitebor
Titulus huius cātiā est cātiā
ysaye ad lēz Intēcō ysaye ē m
uitare egiptū cūsam ad laudē
dinā ad agēdy gr̄as deo p̄ sua
cūhoē q̄ntū ad misterii Intē
cō est ec̄ciam d̄ gentilitate cōū
sam mūtat ad cōfessionem d̄io
ne laudē p̄ sua salute Ergo q̄n
tū ad hystoriā materia ē i hoc
cātiā egiptus cūsa q̄ntū ad
misterii ec̄cia de gentibz luce
fidei illustrata. Sunt aut̄ due
ptiōes huius cātiā. In p̄ma p
tiōe ipā ec̄cia it̄ducta p̄
mittit se deū laudatū p̄ sua
cōfiliacōe. Sc̄da p̄tiōe q̄ m
apit ibi haurietis aq̄s p̄pha
ep̄nōia cōtūlacōe cūctētes se
ad ap̄los ostēdit aq̄ p̄dicacōz
hauriūt & quō p̄dicauerūt ayt
ergo p̄pha in p̄sona egiptū cū
se et ec̄cie de gētibz

Ego dixi in dimidio dierū
Secūdu h̄c m̄ p̄tes titulus
huius cātiā est orō Ezechie re
gis iuda. Sc̄dm autē hebraicā
veritatē talis ē scripturā ezechie
regis iuda. Q̄ eius est aduēitas
ifim̄itatis m̄q̄ ceauit et p̄spe
ritas redeūtis sanitatis in qua
gr̄as agit. I. ē gr̄as agē. Cātiā
bip̄titū ē. In p̄ma p̄te v̄ agit
de ifim̄itatis aduēitate in sc̄da
v̄ se. tu aut̄ mecuisti gr̄as ayt
ḡ i p̄sona p̄ctētis ḡnalit̄ vl̄ i
p̄sona ezechie spēalit̄ p̄ p̄ctis
suis dolēte & p̄ā p̄ gatorij t̄mte

Exultauit cor meū in dño
De titulo huius cāntici nota vt
le^r in libro Regum q̄ helcana
habuit duas vxores sc̄z Annā
et fruēnā Anna pulc̄ eāt steril
fenēna feūda q̄ frequent̄ m̄p
brat āne sterili tatē q̄a in lege
sterilis erat maledicta Anna
vero m̄to āgustiatā dolore ora
uit dñm vt daret ei filiū h̄ pac
to vt offerz eū in tēplo p̄p̄tue
fuit tū Dñs aut̄ exaudiuit p̄
tes āne et debuit ei filiū sc̄z sa
muelē Vnde anna p̄ hoc be
neficio sibi collato edidit hoc
cāntiū Ideo dicit cāntiam anne
opus tam̄ di^r cāntiū Nā huius
cāntiū duplex est hystorial et
mistica hystorial est ip̄a anna
mistica ecclia Ea em̄ q̄ in hoc
cāntico otinet̄ p̄cius ad eccliam
qm̄ ad ip̄a; ānā iferū videt̄ q̄
em̄ in hoc cāntico anne nō oue
mūt. sc̄z id donec sterilis p̄perit
pluimos vel septē nō em̄ le^r de
anna q̄ septē filios habuisset
vel pluēs ip̄a em̄ spū sc̄o affla
ta p̄phat de ecclesia Vnde hoc
cāntiū allegorice p̄t̄ referri ad
ecclesiā Helcana signat deum
p̄rēz q̄ habuit duas vxores sc̄z
synagogā et ecclia Et ecclia fuit
m̄p̄n^o steril et synagoga fructi
ficauit postea cōtrario Anna
idest ecclia feūda ē Anna em̄ ḡ
cia d̄ i m̄p̄rat Et ecclia ḡcia d̄
feūda fetā ē et crescite nūo h̄
delū filij synagoge diminiutio

sūt p̄mus filius ecclie fuit p̄s
tulatus post Samuelē tūq̄oz fi
lij dati sūt āne et signat om̄s
fideles ecclie s̄ q̄tuoz orb̄ p̄rbo
collectos In^o est āne vel ecclie
laudaē deū p̄collatis b̄n̄ficijs
corp̄alibz vel sp̄ualibz Cāntiū
illud est t̄ptiū In p̄ma p̄te q̄n
tū ad l̄ā; est ḡr̄z accō p̄ b̄n̄fi
cijz collatis In sc̄da p̄te inue
cō cōtra sup̄tos occasione feū
ne Nolite multiplicāe Ter^o p̄
phetab̄ s̄ igno xpi Dñs indica
bit Anna g^o spū sc̄o In p̄sona
ecclie loquēs de h̄ijs q̄ cā p̄m̄
et ecclia; futūā eāt ayt ego ec
clesia exultauit

Cantemus de m̄o gloriofo

Hoc cāntiū p̄m̄ est oim̄ cāntico tū
vōe t̄pis q̄a p̄mo editū nō vōe
d̄iḡtatis vt sup̄ dictum ē Hoc
cāntiū edidit moyses post trāsi
tū maris rubri et p̄st̄ subm̄ho
nē Phāonis tū t̄abus et eq̄ti
bz suis in mari rubro q̄ cāta
uit totus ip̄s ad laudem do
m̄i qd̄ m̄p̄nuat iste titulus cā
ntiū moysi post t̄n̄sū maris ru
bi Agit̄ hystorialit̄ in hoc cā
ntico de victoria dei quomodo
videlicet inimicos suos in mai
rubro submersit et suos ad t̄
tam̄ p̄missam̄ m̄troduxit Alle
goice aut̄ siḡficat hoc victoriā
xpi paciētis et r̄surgētis phāo
it̄p̄rat diuisus ē siḡt̄ dyabol^m

quā dīnūsus est a p̄po et membris
 bris qui āte aduentū p̄pi m̄
 egypto id est in hoc mūdo dīnas
 ba. Eqtres pharaōis sūt alij de
 mones q̄bo nē in malicia p̄est
 hē in claritate p̄ erat dū est ā
 gelus lucis/cūrus et eq̄ phāoīs
 sūt nequā homines quos deō
 nes p̄ diuisa vicia deducēdo eq̄
 tat. Isti aut̄ p̄ victoriā passio
 nis et r̄surrectionis p̄pi subm̄si
 sūt ī mari rubro. Unde dñs aye
 nunt̄ p̄iceps mūdi huius eici
 ē foras p̄ mare rubrū intelligit
 ē fluxus viciōz. In q̄ ipi dmo
 nes homines impios subm̄gen
 tes muoluti et subm̄si sūt. Qui
 eleganter dicit̄ maē p̄pter ab
 issū p̄ci subrū p̄pter horrore
 delicti. Unde et p̄lagnem pecca
 tū solet h̄gū vt ibi sanguis s̄a
 guinē tetigit. Et in p̄mo libe
 ra me de sanguinibz. Vel mare
 signat penas gehennales in q̄
 bo ille p̄iceps cū oībz dampna
 tis demerget̄ suboz s̄gt̄ q̄ ru
 bee et ignee et aspe sūt ille pe
 ne. Vel mare rubrū h̄gt̄ baptis
 mū p̄pi sagne roboratū in quo
 phāo cū exercitu suo et vetē ho
 mine subm̄gi et hō nouus ge
 neratur. Unde hē h̄storicaliter
 post subm̄sionē phāonis et t̄n̄h
 tum maris rubri p̄m cāticū do
 m̄io cāratū est sic etiā allegori
 ce impletur aūq̄ em̄ aliq̄s bap
 tisetur non p̄t dño cārare ac
 ceptabile cāticū. Mā quātū ad

h̄storiciā est victoria de phāse
 quātū ad misterium victoria
 p̄pi s̄ p̄cip̄e huius mūdi. Intē
 dit aut̄ ī hoc cātico v̄l israheliti
 cus ips̄s vel eccl̄ia mūtare ad
 laudes dei uel de h̄storiali vel
 domi spūali victoria gr̄as agē
 Cāticū vero h̄p̄titū est. In p̄a
 pte ep̄iam factis moyses gr̄as
 agit de deo. In sc̄da vero de fu
 turis q̄i p̄phat̄ ibi. dup̄ fuistis.
 Nota q̄ in p̄mis duobz v̄sibz
 moyses p̄libat̄ materiam imitā
 di ad laudē dīnā sic dices cāti
 mus

Domine audiui et
 audicōm tuam

Titulus huius cāticū ē orō Ab
 acue p̄pha h̄c ab acue fuit tpe
 captiuitatis babilomice nec tū
 ductus ē cū alijs in captiuitatē
 s̄ q̄uis manēt in p̄ata sua tam
 q̄i captiuus et paup̄ m̄t hostes
 eāt et dolebat d̄ miseria sue gē
 tis. Cū videat̄ impios florē p̄
 speris. Iustus vero m̄tis mise
 r̄ns opp̄mi cōturbat̄ et ī h̄is
 iudiciū dei am̄itabat̄ et repu
 tabat mustū et exclamauēbat
 dices. Dñe q̄re nō exaudis me
 cū tota die clamē īqm̄ ad te q̄re
 nō r̄spicis m̄q̄ egētes ip̄os re
 lenādo et iniquos depremēdo.
 De ista amiracione nescius vt
 fatetur hiero. Quia om̄s iste
 miserie iustus sunt ad v̄litatez
 et ad augmentum gl̄e eorum

phercitates vero ad infelicitate
eorum et cruciatu amulau ipio
ru Et preterea ad instruccionez
eius et consolacionem ymmo
totius generis humani osten
dit ei dñs non esse mirandy sed
iusti multa paciant in hoc mū
do. Cum filius dei venturus in
mūdo paup et humilis multas
tribulaciones ppter nos sponta
neus pateret Et exemº suo dñs
ad pacienciā et huilitatē iuita
ret et p aduentū suū nos exal
taret et remuneraret et ipios cō
funderet et dāpnaret. De hac
renacōe agit Abauck in cāntico
soluēs grās deo Matera huius
cāntici est aduentus filij p que
aduentū suos dirigit et remun
erabit. Impios destruet et cō
futabit Intenº est asserere iudi
ciū dei in oībo esse iustū. Titu
tū est hoc cāntiū In pma pre
cōdit sibi esse reuelatū q iudi
ciū dei in omnibus est iustum
In secūda agit de aduentu xpi
Ibi deus i aūstro veniet In ter
cia pte ayt que facta sūt p xpm
et post eius aduentū ibi opuit
celos Abauck ergo cum prius
iudicia dei ignoraret spūsanto
instructus cupiens nos mfor
mare loquit ad dñm dicens O
domine erravi tua iudicia igno
rans sed nunc audiui et
Audite celi que loquar
Titulus huius cāntici est is Cā
ntiū moysi cū appinquaret filij

israhel in tertia pmissionis legi
mus in deutronomio. Ad filijs
israhel appinquaret terre pro
missionis dñs moysen vocauit
in montē et ostendēs ei terram
pmissiois pdicens q moretē
nec intaret tram pmissionis
quia dubitauerat ad aquas cō
tradictōis Et ait p eo q nō glo
rificasti nomē meū coram filijs
israhel nōn introduces pplm in
terā pmissiois. Predixit etiā
si quō ppl s se habiturus eāt in
terā pmissionis Predixit etiā
sibi q cum ydolīs fornicaret
Et q de iphis ppter hec graue
luneret vlcōnem et dispderent
et flagellaret eum multal mo
dis Et pcepit vt inde ederet cā
tiam et illud doceret pplm et
populus filios suos. Et est hoc
cāntiū ppheta que pnuiciat
futura ppter peccata et vlcōne
dñi hoc aut voluit dñs eis pnu
ciari ad eoz correctōz vt ipi cel
sarēt a peccatis et cauerēt ab ira
dei et dñs inde vlcōez sumēt u
ste hec mala sibi ifera agnosce
rent nec deū inde psalphenādo
accusaret. Moyses aut feat sic
ei dñs pcepit et duocata cōi
one habuit maxīm hmonē ad
pplm i mōte ibiq; recitauit hoc
cāntiū et pcepit uif vbu domi
vt singuli illud edocerēt filios
suos Conseqnt in scriptis et la
teribz arche est collatum Mas
huius cāntici sunt beneficia dei

Errore ppli omiãcões sine Intē
 cō est tā p beneficia tā p cōmiã
 cões aculua p doloꝝ tuo care po//
 pulū e ad cultū murtatē di^m Mo
 dus agendi is est **T**ripitiū est
 cātiām In p̄ma pte agit de dei
 bñficijs In sc̄da de populi pec
 catis ibi incassatus In tertia
 de omiãcōibz dimis ppl'o factis
 ibi vidit dñs apt ergo audite
Tres p̄mos vsus pōit tāq̄ plo
 gū m̄q̄ caprat attēcōm dicēdo
 audite e beniu olēciã cū sequit̄
 agnoscat **N**ota q̄ ūba huius
 cātiã nō sūt simpliciā accipien
 da q̄a p̄^m hystōriã israhelita
 rū lāgitōi deo m̄ḡtōy ex p̄biat
 p̄fidiam **E**t allegoicē sc̄am m̄
 struit ec̄ciã **E**t ad motū ho
 nestatē puocat p tropologiã
Suãda est 3° m hystoria vti
 tas In allegoia mistēcia itro
 pologia moãlitatis vtilitas **N**o
 ta m p̄ncipio huius cātiã **E**le
 mēta q̄ diuētiōra sūt m̄testi
 moniū vocat vt si populus ali
 qñ mandata neglexerit eorū
 testimoio cōuictos punit apt
 ergo attēdite celi

Benedicite oia opa domi
Titulus hic est p̄pnus tū pu
 eroꝝ legie m danielē q̄ tres
 socij daniel ad p̄ceptū nabuch
 odonosor noluerūt aurā sta
 tuã quã ille creperat adorare e
 iō missi sūt m cādētis ignis for
 nacē sed egs ignis non tenget
 nec quidq̄ molestis iūlit **E**t

iō p̄sperat in laudē sinã dice
 tes. bñdicite **E**t iō iste tractus
 bñ p̄pnus p̄pnus em est laus si
 cātiã **M**ã est rerū vniū fitas q̄
 ad laudē dei murtat **I**ntencō
 est singula ad idy murtare **M**o
 dus agendi is est **Q**uadrupl
 tū est cātiã p̄mo tres pueri ge
 neraliter oia murtat ad laudē
 dei cū dicit̄ benedicite oia In
 sc̄da pericōe celestia mouēt ad
 idē ibi bñdicite āgeli **T**ercio q̄
 m aere cōtinentē ibi benedicite
 ymber **Q**uãto ea q̄ cōtinētur
 m terra ibi bñdicat terra **N**ota
 q̄ bñdicō q̄ nos deus bened
 dixit est bonoz collacō **B**enes
 dicō q̄ nos cum bñdicimus ē
 gr̄az accō **E**t ita deū benedici
 mus cū eū laudamus vñ beū
 gatus thuronēs voluit i eccle
 sia dici bñdicamus dō minū
 hoc videba^r ei melius dictū q̄
 benedicamus domio sc̄atūas au
 tē benedicē domio nihil aliud
 est qm prestat m̄az laudē sine
Nulla em ēs ē m mūdo ita des
 iecta aq̄ n̄ possit laus diuina
 elici p̄rūp̄tes 3° tres puei m
 laudē sinã dixerūt benedicite
 oia opa dē

Magificat aiã m d.
Titulus huius cātiã est cātiã
 maie post anūctacōz āgeli le²
 i luc. postq̄ b̄cā virgo saluassz
 elizab; exultauit ifans i vtero
 eius et cū m̄tē dñi sui et b̄cām

pphetā eā Elizab; Edidit hoc
castitiam maria post anuncti-
acionem angeli id est post quā
ab āgelo anunctiatū est ei q
ocipē de b; et parē filiū luc. p.
Nā huius cārici sūt bñficiā q
deus cōtulit vgin gl'ose specia-
liter et toti generi huāno gna-
liter p filij sui gñacionem. In
ē gñas agē do p p'dictis bñfici-
cñs sibi et huāno gñi collatis
Modus agēdi is ē t'pū ē cā-
ticiū p' agit gñas deo p specia-
li bñficiō collato cū ayt magni-
cat anima Secūdo de beneficiis
q gñat deus humano gñi cō-
tulit ibi Et mīa eius T'cō de
hñs q cōtulit iudayo p'lo p
xpi aduentū ibi suscepit isrl
ayt ergo Magnificat anima
Quicūq; vult saluus esse
Dñs nē et saluator docuit cog-
noscē; fidei eā duo cōsist'ere scz
eā veritatem trinitatis et huma-
nitatē xpi de qbo duob; ipse sal-
uator ad p'tē; Joh. xxi sic ayt
Hec est uita eterna vt cognos-
cāt te verum deū et quē misisti
ihm xpustū. Quā em ad dei-
tatem trinitatis dicit vt cog-
noscat te deū v'z qñtū ad ver-
tatē assumpte a casto huāita-
tis dicit quē misisti ihm castū
huāitas em casti est via p quā
puenit aduitā q cōsistit in dei
cogēde et amore. Opt; igit in
pntis vite via viā cognoscere p
quā petuenire possumus ad vi-

eā deo em gñas agere in pat'a
non sufficit nisi huāitatē casti-
ti in pnti vita cognoscamus q
est via et hostiū in q et per qd
saluati sumus. Vñ nisi q's pme
nō introieat nō saluabit. Be-
atus g' athanasius aīo prudē-
ti cōsideras q suo tpe cōtra sa-
nā ap'loz doctrinā et sanctorū
p'm catholicā erudicōm plūes
hōes de qbus infra videbit et
maxime eā mēanacōm casti-
suggestione dyabolica surrepe-
rūt p'is symbolum ad laudem
dei et catholicā fidelium eru-
dicionem edidit et salutem.
In q p'mo catholice fidei neces-
sitate exsuposicōe prenūciat in
genere secundo eiusdē fidei ver-
tatem enucleat in spē et expla-
nat ibi fides autem catholica
In p'ma pte mtendit talē face-
re rācōe; illud ē ab oībo mtegre
et inuolabiliter tenendū quo
habito solus acquirit et quo
non habito non habēs mo-
ti p'pue deputat sed fides ka-
tholica huūsmōi nā habētē sal-
uificat et non habentē non sal-
uificat sed p'pua morte damp-
nat ergo ab oībo inuolabiliter
et mtegre est tenenda huius ra-
cōis ponit mōrē in lā e p'mo
p'mam ptem mōris se cōdo se-
cundā. Notand; q beatus ana-
thasius in tenēdo fidē catholi-
cam p'sup'it liberū arbitriū di-
cēs quāq; vlt saluus esse qē

